

EESTI PÄEVA- LEHT

ESTNISKI DAGBLADET

Laupäeval, 11. augustil 1973
Nr. 61 (3849)

15. aastakäik

16 eesti laeva HUKKUSID Inglise-lahingus

Kui palju hukkus läänes viibivatest eesti kaubalaevadest n.n. "lahingus Inglismaa pärast"? Inglismaa ametlike andmete järele oli neid 16, nagu hiljutisel Euroopareisil Londonis kindlaks tegi Sydneys elunev Edgar Aavik. Teadmata selle juures on, kui palju on nende laevadega, mis N. Liidu baaside loomisel ja hilisemal kogu maa okupeerimisel asusid ja jäid välismaale.

Inglased nimelt rekvireerisid teiste maade kaubalaevad, varustasid need kergema relvatusiga ja asetasisid need Briti varustamise teenistusse. Andmete järele oli Iirimaa ja Inglismaa sadamates 1940 a. lõpul kokku 54 eesti laeva, millest enamuse said inglise lipu ja ka uued nimed.

Briti välisministeeriumi ametnik A.L. Bland on koostanud nimestiku Eesti Vabariigi laevade kaotuste kohta ajavahemikus 1839-1945, kusjuures Eestist on loetud iseseisvaks riigiks teiste kõrval.

Esimeseks ohvriks oli nendel andmetel aurulaev "Kassari", 396 tonni, langes Soome lahes saksa allveelaeva ohvriks 10. detsembril 1939.

2. Aurulaev "Uko", 737 tonni, 80 miili lõunapool Utsiret, saksa lennukipommimise ohvriks.

3. Aurulaev "Anu", 1.421 tonni, Tai jõe suudmes miini ohvriks 6. veebruaril 1940.

4. Aurulaev "Linda", 1.213 tonni, allveelaeva ohvriks 11. veebruaril 1940.

5. Augurulaev "Begonia", 1.591 tonni Aurlandfordis Norras lennukirjaku ohvriks 29. aprillil 1940.

6. Aurulaev "Viru", 1.908 tonni läänepool Hinder Boyd 11. mail 1940.

7. Aurulaev "Kolga", 3.526 tonni lennukirjaku ohvriks 4. juunil 1940.

8. Aurulaev "Merkur", 1.2191 tonni, torpeedotabamus 30. juunil 1940.

9. Aurulaev "Vapper", 4.543 tonni, allveelaeva ohver 6. juulil 1940.

Järg lk. 7

Ajaleht Arbetaren: Lõpetada baltlaste topelt-riikkondsus

— Miks püüab valitsus vältida N. Liiduga üles võtmast neid küsimusi, mis on pisut ebamugavad diktatuuri-riigile? Olof Palme ei pörku tagasi paukumast USA vastu ja see on respektiiv väärt. Ta peaks mõnikord näitama sama julgust ka ida suunas. Ja just selles küsimuses ei ole vaja mingit kärkimist, vaid ainult tavalist läbirääkimiskontakti, kirjutab sündikalistide ajalehes Arbetaren (nr. 30/31) lehe peatoimetaja Ahto Uisk pealkirja all "Lõpetage baltlaste kahekordne riikkondsus".

— Vastu omatahtmist on baltlased Rootsis mitte ainult Rootsi, vaid ka Vene kodanikud. Kui abieluluvad kaks baltlast Rootsis, siis loetakse ka nende lapsed Nõukogude kodanikeks. Alaukeseks viisiks kahekordsest riikkondsusest vabanemiseks on kirjutada ülemnõukogu presiidiumile ja paluda

vabastamist N. Liidu kodakondsusest.

Seda aga ei taha baltlased teha, kuna nad sellega tunnustaksid ühtlasi N. Liidu ülemvõimu Eesti, Läti ja Leedu üle, kirjutab Arbetaren, tuletaades meelde, et mõne aasta eest 7.550 eestlast selles küsimuses kirjutasid isiklikult alla peaministrile saadetud kirjale, milles nad rõhutasid, et nad kunagi ei ole olnud ega taha olla Nõukogude kodanikud, samuti ei soovi, et nende lapsed ja lapselapsed kantakse rahvaraamatpidamisse kahekordse riikkondsusega.

Arbetaren konstateerib, et kirja ainsaks tulemuseks oli topeltkodakondsuse sissekandmise lõpetamine Rootsi rahvaraamatpidamises. See ei ole aga muutunud N. Liidu vaadet küsimusele — see on endine:

— See tähendab, et rootsi kodanikud, kes juhtuvad oleks sündinud Balti riikides, ei saa

reisisid N. Liitu või teistesse idaeuroopa maadesse ilma, et nad seda teeksid ainult omal riiskol. Neid võidakse kinni pidada, ilma et Rootsi saaks midagi ära teha.

— Artiklis tuletakse meelde kevadist folkpartistide David Wirmarki ja Mac Hamrini aktsiooni selles küsimuses riigipäeval,

Järg lk. 7

**METSAKODU
UUDISMAA**

POSTIARVE 694771 FALKÖPING

VABAÖHUPHIRKOND EESTI
SKAUTLIKELE NOORTELE

Falköpings Tidning: Metsakodu — eesti keskpunkt Rootsis

FALKÖPING (EPL) — "Metsakodu — eesti keskpunkte Rootsis" — sellise pealkirja all avaldab Falköpings Tidning pikema ülevaate eestlaste noortekeskusest Metsakodust intervjuu kujul Metsakodu idee algataja Gustav Ilvesega, olles Falköpingsi-Jönköpingsi vahelisel teel märganud võõrapärast teeviita pealkirjaga "Metsakodu". Miks asub eesti nimega asula keset rootsi metsi, oli ajalehe esimeseks küsimuseks.

Vastuse on annud Gustav Ilves, jutustades, kuidas Rootsis tegutsev eesti noorteliikumine skautluse näol kasvas elujõuliseks ja kuidas siis ringi hakati

vaatama noortele järele, mis asuks küllaldaselt keskselt ja oleks kättesaadav kõigile noortele kogu Rootsis. See "keskpunkt" leiti Falköpingsi lähed-

dal ja omandati a. 1954 — hiljem on aeg-ajalt maad juurde ostetud ja nüüd on eestlaste noortekeskuse pindala 60.000 ruut-

Järg lk. 7

Saunavihtu vajatakse Metsakodu eesti saunas alati, eriti aga nüüd kus talgulist tihedalt käib 1975 maailmalaagri ehitlusi püstitamas. Vasakul valmistavad

norrköpinglased Susanne ja Hildegard Pundi kasevihtu. Paremal ehitavad Anu Paas ja Mart Kiiver uut laskerada.

EPL GESCHÄFT

Laupäeval, 11. augustil 1973

Berlini müür on alles. Rau-
deesriie on alles. Miinidega,
verekoortega ja halastamatu-
te piirivahidega, kes kuulipil-
dajatega on valmis tulistama
iga illegaalselt piirületajat.
Legaalset piirületajaid on
kõikidele uutele idalepingutele
vaatamata vaid näppudega
lugeda.

Idapool raudeesriiet on
kümneid, kui mitte sadu tu-
handeid inimesi, kes igatse-
vad pääsu läände — kas või
korrakski. Paljusid aga neid-
ki, kes ühel või teisel viisil on
sattunud või sattumas rezhim-
i põlu alla ja keda ähvardab
kas vangla, küüditamine või
vaimuhaiglasse saatmine.

N. Lõidul on õnnestunud oma
piiri peaaegu hermeetiliselt
sulgeda, mispärast sealt pää-
seb vaid üksikuid inimesi väl-
ja. Satelliitriikidest põgenemi-
ne on aga olnud elavam, kuigi
mitte nii ulatuslik, kui see
näit. Ida-Saksamaal oli enne
Berlini-müüri ehitamist. Ent
nüüdki kostuvad aja päev Ber-
lini-müüri kuulipilduja-val-
angud ja raudeesriide Saksaa-
maa osas plahvatavaid mürinid.

Selles olukorras ei ole imes-
tada, kui tekiavad organisat-
sioonid, millesid püüavad in-
imesi välja smugeldada. Tege-
mist on riskiga, tihti otse sur-
maohuga, mispärast ajajook-
sul Saksamaal on kujunenud
n.n. "geschäfft" põgenemiste
ümber: ohu ja riski kandjad
nõuavad pahatihti põgenikele
suuri summasid. Kui omal
ajal leidis ideelisi riskijaid
märksa suuremas ulatuses,
siis aegapidi on tekkinud uus,
professionaalne inimestesmu-
geldajate grupp, kes riski võ-
tab ainult profiidile mõeldes.
Inimesed idas peavad maks-
ma sõna tõelises mõttes oma
elu eest, kuigi ka nemed selle-
ga samavõrra riskivad piiri
ületamisel.

Areng on ühesõnaga olnud
umbes sama, mis meil eestiski
Saksa okupatsiooni ajal, kus
ideeliste päästjate kõrval
tekisid sellised, kes asja
seadsid "ärilisele alusele".
Aga kus olid teised võimalu-
sed? Valikuvõimalusi ei ole
praegu vähemalt ka idasak-
lastel, kelle liikumisvõimalu-
sed, vaatamata Brandti idapo-
liitika ja Ida-Saksamaa tun-

nustamisele pörmugi ei ole pa-
ranenud. Seda peaks Brandt,
omaaegne Berlini ülemlinna-
pea, kes on isiklikult juures ol-
nud tuhandetele tragöödiate-
le, kõige paremini teadma.

Selle tasul on üllatav, et
just Brandti valitsus äkki on
otsustanud alustada rangete
abinõudega "geschäfft" takis-
tamiseks, kuigi on ilmselt, et
koos sellega suletakse viima-
sedki augud idasakslastele
läände põgenemiseks, sest
Brandti valitsus vaevalt ka-
vatab "geschäfft-organisat-
siooni" asendada ideeliste ja
riigi poolt maksetavatega.
Seda nimelt takistab Brandti
enda kokkulepe idasaksa kom-
munistidega, kes just selle
kokkuleppe alusel keeravad
Bonni pöidlakruvisid ja äh-
vardavad Lääne-Saksamaad
läändselt teha äsjaõõlmitud
piirilikkumise-kokkulepete rik-
kumiseks. Kuna Brandt jäi hin-
na eest tahab näidata, et kok-
kulepped on olnud läänesakslas-
taste kasuks ja mitte sõlmil-
tute asjata, mis on selles mõt-
tes ka tõsi, et läänesakslaste
pääs Lääne-Berlini läbi "ko-
ridorid" autodega on kergene-
nud, samuti ka võimalused
Ida-Berlini külastada), on ta
valmis rahvuskaaslaste huvide
idast poolt täielikult ohverda-
ma.

Hea küll: kõrged honorarid
ebadärglased ja teevad raskeks
tavalisele kodanikule põgene-
mise — kas aga motiveerib
see üldse põgenemisevõimalus-
te äraõõlmist?

Der Spiegel, tuntud lääne-
saksa poliitiline hästlinfor-
meeritud ajakiri, väidab, et
kõneoleva aasta esimese poole
jooksul on Ida-Saksamaal
pääsenud 2000 inimest, nende
hulgas 115 arsti. Arvud puudu-
vad, kui palju inimesi on piiril
KGB ja piirivalve käite hül-
lenud ja oma vabaduslike eest
maksunud pikaaegse sunnitöö-
ga või neld, kes on piirirajooni
põrgulikes konstruktsioonides
oma elu kaotanud. Tõenäoli-
selt paljud nendest ei kasuta-
nud mingit välisabi, vaid liht-
salt riskisid. Kuid ka välisabi
ei tähenda alati õnnestumist.

Kogu inimestesmueldami-
se probleemi on loonud ai-
nukski idariikide vanglasü-
steem oma kodanikele vastu
kõiki inimõigusi ja humanu-
susi kirjutatud ja kirjutamatuid
reegleid. Kui Läänesaksa so-
tsiaaldemokraatlikul valitsusel
õnnestus saavutada idasakslas-
taste kommunistliku rezhimiga
(s.t. ület Moskva!) kok-
kulepet vabaks piirilikkuseks
ja võimaluseks inimestele va-
lida oma elukohta kogu Saksaa-
ma ulatuses, siis langeks
ühikorrige ära vajadus põge-
nikesmueldamis-organisat-
sioonideks kui ka "geschäfft-
iks" selle ümber. Praegune
ebainimlikkus on kutsunud
välja smugeldajate häbiäär-
se ärikir hädas inimestega.

Kas aga nende smugeldaja-
te likvideerimine aitab kuidagi
giivisti neid hädas inimesi? Va-
stus on eitav. Bonn läheb appi
Berlin-müüri ja raudeesriide
vaheldule, kui ta likvideerib
praegu ülepääsu organisat-
sioonide ümber kolmkümmend
läänesaksa organisatsioonil,
millegagi neid asendamata.
Aga "jämlikhet" on pääste-
tud: kui need, kellel raha ei ole

VÄLISKOMMENTAAR Moskva silmapiirilt

Stockholmi ajalehes Dagens
Nyheter vaatles rootsi tuntud
publistist Harald Wigforss hiljuti
maailmamudelit, nagu Nõukogu-
de parteijuh Brehznev seda ette
kujutab. Autor juhib tähelepanu
aasta tagasi Moskvas peetud kõ-
nele milles Leonid Brehznev seletas,
et rahuliku koeksistentsi põhi-
mõtte soosimine ühelgi viisil ei tä-
henda "Ideoloogilise võitluse"
nõrgendamist.

"Me peame olema valmis sel-
leks", rõhutas Brehznev, "et see
võitlus muutub veelgi intensiivse-
maks ja suurendab vaenikkust
kahe sotsiaalse süsteemi vahel —
ajaloo tõega meie poolel."

Wigforss nendib, et säärases
on nõukogude sõnastis kõlanud
kaua ja Brehznev on koos sellega
üles kasvanud. Ratsionaalne va-
hetegemine rahuliku koeksistentsi
si vahel riiklikul tasemel ning
leppimatus võitluses ideoloogilisel
pinnal lelab rõhutamist, et
välguetada võrsked erisidemeid
president Nixoniga.

Avaldus sobib aga hästi ka Hei-
single alustatud juuleolekukonven-
rentsi kommentaarina. Rahuliku
koeksistentsi riikide kui niisuguse
vahel võib tähendada kõike,
paljast sõja puudumisest kuni
stabiilsema rahuni. Brehznev ja
ga president Nixon arvamist, et
supervõim on jõudnud erilisele
positsioonile ja vajavad seepä-
rast teatud määrgureegleid.

Nõukogude Liit on tohtu kulu
hinna saavutanud parteideid
Ühendriikidega tuumrelvaajus,
mõnes osas isegi rohkem. Rel-
vastamises tagajärjel pidid mu-
dugi kannatama majandus ja so-
tsiaalne ala. Selle tasatõlgemiseks
on hädapärast vaja hankida ma-
janduslikku ja tehnoloogilist abi
läänest.

Sedarohkem, et nõukogude ma-
janduslik elu ei arene vastavalt
kavadele ja pole kaitsitud tagasi-
lööke vastu. Looduse jõud ja
plaanimajanduse viperused
nõuavad väga suurt tolli.

Brehznevi vormi rahulikuks
koeksistentsiks peidab eneses nii
suuri sotsiaalsed Nõukogudele, et
selle propagandiline peaks ole-
ma isendast mõistetav. Vormel
tahab kinnituse saamist Euroopa

jaotusele, aga iseloomustav on
seejuures, et rahuliku koeksistentsi
ei paku normaalseid õigusi Ida-
Euroopa rahvastele, kellele hu-
visid Brehznev ütleb ennast kaitse-
vat. Kuidas on siis lugu Brehzne-
vi maailmamudeliga?

Ta kõneleb teravast antagonis-
mist. Kaks sotsiaalselt süsteemi,
"kapitalism" ja "sotsialism" ole-
vat võitluses elu ja surma peale.
Kui seda tõsiselt võtta, siis on ta-
ga järjed ulatuslikud. Kui kaks
hambuni reivastatud sotsiaalselt
süsteemi seisavad vahetult teine-
te vastu, siis ei saa oletada, et
stabiilne tasakaal püsib pikemat
aega.

Vaevalt rahuldav väljajade-
püüva rahu heaks. Peab aga
küsima, kas see on tõesti ideoloogia,
mis on takistuseks teel, sest

EPL kasvab

AB Tüdningsstatistik, milline
kontrollib rootsi päevaajakir-
janduse tiraažet, konstateerib
1973 aasta esimese poolaasta
kokkuvõttes, et Eesti Päevalehe
lugejaskond on kune kuuga suu-
renenud 52 tellija võrra. Poo-
laasta keskmine lugejaskond oli
2.645 eksemplari numbril.

Tõusutendents mis oli ka eel-
mises statistikas, on positiivne,
kuna EPL toetub oma väljaand-
misel ainult lugejaskonnale ega
saa pressitoetust. Kuna eesti
ühikonnas on olnud rohkeld
surmajuhtumid, nende hulgas
ka EPL lugejaid, siis on loomu-
likult kaav tegelikkul olnud suu-
rem, kuna kõigepealt on tulnud
asendada lahkunud.

ideoloogia võib muutuda. Nõnda
on pidevalt juhtunud N. Lõidus
juba Stalinil ajal. Kõige selle ju-
res on aga püsima jäänud peami-
ne vähimide ise: range parteidik-
tatuurikmises ühikonnas.

Selle õigustamiseks tunakse et-
te, et nõukogude rahvast ja so-
tsialismi peab kaitsma laostavate
mõjude eest. Tegelikult aga mõ-
eldakse, et üksnes kinnises ühi-
konnas on juhtkonnal täielik kon-
troll arengu üle. Vene kommunist-
tid väidavad, et ajalugu on nende
poolt, vabadus aga ei näi sinna
kuuluvat.

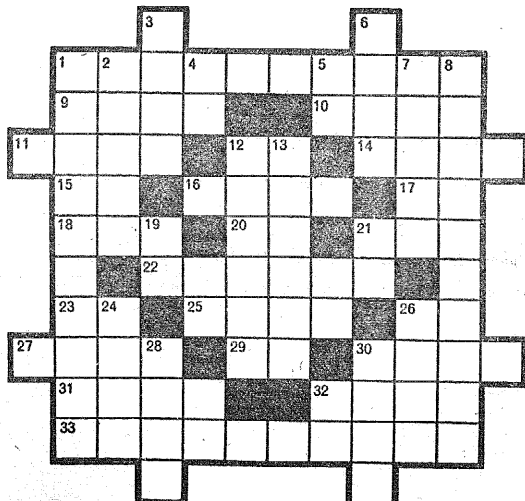
Võlmukandjad N. Lõidus ei luba
midagi, mis võiks lõdvendada
nende kontrolli venelaste ja teiste
alistatud rahvaste üle. Euroopa
juuleoleku konverentsi murrah
pead lahendamatu probleemil ka-
lal. Kuidas võiksid vene kodan-
ikud rahvusvahelises läbikätmi-
ses olla vabamad rohkem kui nad
seda on omaeneses riiki?

Kui Brehznev maailmdevalhises
läbirääkimises näitab ennast lepli-
kumana välispidi, palstab nagu
lisaks ta kõigele hoiatuse oma
alustajale. Ärge tehke sellest jä-
relusi teile enestele. Tagakiusa-
mine nõukogude mõjusfääris ei
vähene pingelanguuse aegadel, pigem
vastupidi. Kui Brehznev sõ-
brusele demokraatlike rahvaste-
ga, on endiselt ohtlik või isegi se-
niseist ohtlikum olla demokraat
Nõukogude Liidus.

Tielist muudatust olukorras
võib loota alles siis, kui Vene-
maad juhivad mehed, kellel on
juulust senise protsessi ümber-
põramiseks. Pingelangu algab
kodus, kui ta üldse algab.

Nende sõnadega lõpeb Harald
Wigforssil ülevaade Brehznevi
maailmamudelil. Moskva sil-
mapiirilt nähtuna pole üldpildis
tegelikult midagi, mis vihkaks
Nõukogude juhtkonna meele-
muutusele ja selle kaudu pare-
matele aegadele rahvusvahelises
elus. A.K.

Ristsõna 21

Paremale: 1 lahendatakse näi-
teks ristsõna 8 kurr, 189v, 10
maailmakuuks tõstuvabrik
Rootsis 11 "lõ", "Saatis" (mim-
ma) 12 raskusmõõt (lüh) 14 rutt,
õhni 16 öeldi maamehe kohta pil-
kavalt 17 raadlud 18 roheline väl-
20 pinnamõõt (lüh) 22 unistus
(om. kääne) 23 jooni 1. Lätmaal 25
omas 26 kuulsat Taani näsilmitä-
he (ka tummfilmi) nimetähed 27

Rootsi peaministri naiseeses
snimi (l) 29 sama, mis 28 pare-
male 30 eabõige 31 naise nimi 32
lunn Soomes 33 saarestik Egeuse
meres.

Alla: 1 tegelased, ametimehed
2 saar Indoneesias 3 noor hobune

4 lüh. kirjandubrikul 5 tema 6 lin-
nu kodu 7 alev Harjumaa 8 kitsas
tänav Tallinnas 9 kesklinnas
(seesiti, kääne) 12 laste sanatoor-
ium Eestis 13 punane iseloomu-
se ja demagoog (+) 19 sinu 21
kaassõna 24 aastal 28 naise nimi
28... on parem kui võtta 30 ela-
vad kalad.

Lahendus 20:
Paremale: 1 kaste 5 lastes 7
Alur 8 Aegviidu 10 pallee 11 oma-
ma 14 loogivõ 16 Inge 17 elised 18
efekt.

Alla: 1 kolama 2 Sarajevo 2 ela-
gu! 4 etili 6 sauna 9 Iimarine 10
pikne 12 Margot 13 Stude 15 Oslo.

EESTI PÄEVALEHT

Eestiska Dagblad
Petoimetaja Juhani Kokla
Vastutav väljaandja
(ansv. utg.)
Arvi Moor

Toimetus ja tallitus:
EESTI MAJAS Stockholm:
Wallingatan 32, 1 tr.
Postiadress: Box 667
101 29 Stockholm 1
Telefon 21 84 46

Toimetaja Esiklatusas Jüri Aus
Aadr. Eesti Päevaleht, Box 120,
331 02 Esiklatus, tel. 06/14 77 72
Tellimispõstgiro nr. 15 67 70-0
Kuulutusarvete postgiro 60 59 00-0,
Eesti Päevaleht Förlags AB,
Stockholm

Tellimishinnad:
Aasta kr. 158:-
Termin (4 kuud) kr. 57:-
Kuu kr. 16:-

Väljaandja EESTI PÄEVALEHT
FÖRLAGS AB

Trükkija: Esiklatus-Kurirens
Tryckeri AB Esiklatus 1973

Stockholmi Karolinska Institu-
teti lõpetas arstina med. H.
kraadiga Peeter Jõgi Stockhol-
mist.

ei saa end päästa, siis ei saa
ka need, kel majanduslik võ-
imalus on, end enam päästa. . .
KLA

Rabad kuivaks põllud sööti!

"Möödalaskmistest" Eesti soode kuivatamisel kõneleb okup. Eestis ilmuv ajakiri "Eesti loodus" (nr. 1, 1971), kus üteldakse, et esinevat "suuri möödalaskmist, mis korduvad aastast aastasse:

"Põllumajanduseselskohlalt tuleb arvestada tasuvusega ja ka seda, millist mõju avaldab soode kuivatamine ümbruskonnas veerežiimile ning mikroklimatele. Kuldagi ei saa õigeks pidada "liigse" vee juhtimist kõige otsenat teed merre. Paljud uurimused näitavad, et sedasama "liigset" vett oleks vaja neilsamadel kuivatatud põldudel, sest veetarbimine kasvab kultuuristatud maadel umbes 1,5 korda ning talviste sademete kinnipidammine väheneb 1,3–1,5 korda. (N.B.I.) Põhja veetaseme allaviimise tõttu hakkavad kannatama ümbruskonna maad, eriti siis, kui neil valitsevad kergemad mullad.

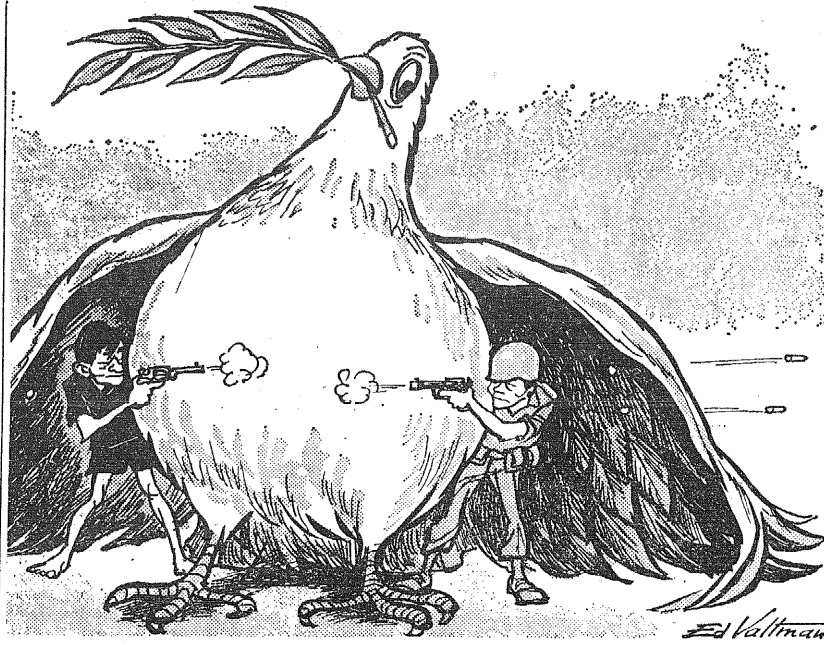
Kulvadel aastatel (neil on iga kolmas aasta kuiv) võivad saagid ümbruskonnas täielikult ikalduada, nagu seda on juhtunudki."

Kirjeldatakse, miks kuivatatud rabadel tekkivad ikaldused ja miks seal noor mets ei taha areneda. Ja lisatakse: "Seni, kui me ei oska saada turvasmuldadelt suuri saake odavamalt kui mineraalmuldadelt viimaseid on meil küll ja küll söötis" ja me pole küllaldaselt varustatud vastava tehnikaga, ei ole meil mingit vajadust tõstada põllumajanduses küsimust rabade ülesharimisest. Ka madalasoode puhul tuleks olla tagasihoidlikum.

Præguga peaks olema hoopis tõsisem mure, kuidas päästa tsivilisatsiooni küüsiist heade mineraalmuldadega maad, mis iga aastal põllumajandusele kaduma lähevad."

Nagu katkestest selgub, on ühel poolt käinud rabade ja soode kuivatamine, teiselt poolt on aga on jätkunud igivanade kultuuripõldude võssa laskmine või täisehitamine. Samal ajal on kuivatamiskeskustel kummutanud kohati looduse tasakaalu ja tekitanud rasked uusi probleeme.

O-us

Vaerahu Vietnamis, nagu seda näeb eesti karakaturist Edmond Valtman The Hartford Times'is.

"Ausa rahu" tulemused Miks Kanada lahkus?

Vietnamis oma ameti maha pannud Kanada vaerahukomisjon avaldas enne Saigonist lahkumist rapordi, milles valgustati seda maseendavat olukorda, millesse on sattunud Lõuna-Vietnam pärast vaerahu allakirjutamist Pariisis. Vietnamis töötamisel sai Kanada vaerahu kontrollkomisjoni liikmetele täies ulatuses selgeks, et Pariisis kokkumõeldud vaerahu kokkuleppele on jäänud suured lõngad, mis annavad kommunistidele võimaluse samm-sammult oma mõjuvõimu suurendamiseks ning aja jooksul kogu Vietnami üle võtmiseks ja bolsheviseerimiseks.

Vaerahu kokkuleppe suuremaks puuduseks on Põhja-Vietnami üksuste jätkmine Lõuna-Vietnami territooriumile, mille tagajärjel suured maa-alad on jäänud kommunistidele administratsiooni ja jurisdiktsiooni alla.

Need maa-alad moodustavad tugevasti kindlustatud kommunistide baasid Lõuna-Vietnami ning annavad võimalusi Lõuna-Vietnami kommunistidele revolutsioonilisele valitsusele kogu Lõuna-Vietnami terroriseerimiseks ja oma võimupiiride laiendamiseks.

Olukord on muutunud kommunistidele seda soodsamaks, et Kanada erapoletu vaerahu kontrollkomisjoni meeskond loobus kommunistide õnnetustöö ja erapoletuse tulemusena oma ülesannetest, mille tulemusena ungari ja poola kommunistlikud kontrollkomisjonid mängivad Vietnamis senisest tunduvalt mõjuvamat osa.

Pariisis sõlmitud vaerahu kokkuleppe teatavaks tegemisel oli paljudele poliitilistele vaatlajatele ja kommunistidele võidetundvatel ekspertidel kohe selge, et Põhja-Vietnam oli väljunud Pariisi läbirääkimistest välja võitjana ning Ühendriigid ja Lõuna-Vietnam olid kaotajaks pooleks.

Sisepoliitilise surve tulemusena olid Ühendriigid sunnitud tegema kommunistidele kokkuleppe sõlmimisel suuri järelandmisi, peamiselt ameeriklaste peesemärksiks oli näo päästmiseks oma sõjaväed Vietnamist välja tuua.

Võib oletada, et dr. Kissingerile oleks võimalik olnud kommunistidele suuremaid järelandmisi ja

paremaid tingimusi välja kaubelda, kui avaliku arvamise ja liberaalsete ringkondade lakkamatu kriitika poleks sundinud Nixonit kommunistide kaineastavalt õhurnakuid katkestama.

Antud olukorras on ameeriklaste pannud suuri lootusi Hiinale ja N. Liidule. Ameeriklased ei ole vaatamata paljudele tagasitööridele lahti saanud seel-sellest kinnisideest, et kommunistlikud suurriigid abistavad neid rahu tegemisel ja olukorra stabiliseerimisel Vietnamis.

Need lootused on siiski ilmselt rajatud väga nõrkade alustele, kuna seni ei ole selleks mingisuguseid tunnuseid, et Hiina ja N. Liit katsumisid Hanoi valitsust mõjutada oma vallutusemärkeid loobumiseks.

Just vastupidiselt Washingtoni lootustele saadab N. Liit Põhja-Vietnamile pidevalt uusi moodustatavat relvi ning Hanoi juhtivate parteitegelaste asjades külskõige ajal N. Liitu deklareerisid Kremli juhid ametlikus kommunikatsioonides, et "N. Liidu juhid avaldavad veendumust, et kasutades

sotsialistlike vennasmaade abi ja toetust, saavutab Vietnami rahvas Vietnami Tõrhapartei juhtimisel täieliku edu rahuliku, ühtse, sõltumatu, demokraatliku ja õitsva Vietnami ülesehitamiseks."

See deklaratsioon ei vaja enam lähemaid kommentaare, kuna selles on selgesõnaliselt deklareeritud, et N. Liit toetab Põhja-Vietnami ühendamisest kommunistliku süsteemi raamides ning ei tunnusta Lõuna-Vietnami praegust demokraatlikku valitsust.

Sellest deklaratsioonist taudal jääb Nixonil "aus rahu" Vietnamis ainult üksik fraasiks ja kogu Vietnami ja sellele lisaks Kambodža langemine kommunistide valdusesse on ainult aja küsimus.

Ameeriklastel ei ole aga nähtavasti aega, arusaamist ega tahtmist nende probleemidega tegeleda, kuna kogu nende tähelepanu on kindludunud praegu Watergate'i televisiooni vaatamängule, mida võib tsirkuse direktori Barnumi sõnadega nimetada "The Greatest Show on Earth".

Miks Kanada läks ära Vietnamist

TORONTO (EPL) - Kanada delegaadid Vietnami vaerahukomisjonis lahkusid Vietnamist, kuna Kanada leidis, et nendel on võimatu oma ülesannet täita vaerahu kontrollijadena. Teatavasti võitis Kanadaga vastu komisjoni kuulomise vaid tingimusi ja katsetiselt. Ühtlasi on Kanada otsustanud vahetada saadikuid ka Saigonis-rezhimiga - läbirääkimised saadikute vahetamiseks on Pekingis käimas ka Hanoi.

Kanada vaerahu valvekomisjoni liikmed märgivad Kanada ajalehtedele, et Lõuna-Vietnami on pärast vaerahu kehtestamist saanud tühadeid uusi põhja-Vietnami sõdurid, kes teele asusid Põhja-Vietnami otskohe vaerahu allakirjutamise järele.

Samuli on loomasse saadetud suurel arvul tsivilisatsiooni - arste, advokaate ja inseneri, kellele ülesandeks on kommunistide kontrolli all olevatel maa-aladel

kommunistliku süsteemi rakendamise ja administratsiooni organiseerimine.

Kanada kontrollkomisjoni andmed baseeruvad vangilangenud Põhja-Põhja-Vietnami sõdurite informatsioonil. Sõdurid mainivad, et omal pikal teekonnal põhjast lõunasse ei olnud neil kunagi kontakte Lõuna-Vietnami revolutsioonilise kommunistliku valitsuse esindajatega, vaid et nad allusid täielikult Põhja-Vietnami korraldustele.

Nende esimene kokkupuutumine revolutsioonilise valitsuse esindajatega oli Põhja- ja Lõuna-Vietnami piiril, kus neile anti Põhja-Vietnami sõdurivormide asemel Viet Kongi mündrid.

Kanadlased järeldavad saadud informatsiooni põhjal, et Mekongi delta piirkondi ei kontrolli ENL kaadrid, vaid kõik need alad alluvad Põhja-Vietnami kontrollile ja jurisdiktsioonile.

Refleksioone

TÄHELEPANU ÄRATAB keelepruuk okup. Eestis meie kodumaa nimetuses. Partelmehed kasutavad nimelt järjekindlalt tsaaiaegset nimetust "Eestimaa", kuigi liiduvabarilgi nimi ametlikult on "Eesti NSV" nõukogudele vokalulaaris. Kõrge partelmehed ilmselt hoiavad venekeele poole, kus tsaaiaegne nimetus on säilitatud. On ju kommunistliku partei nimi "Eestimaa Kommunistlik Partei" hoolega säilitatud.

Tähelepanu äratab ka see, et igasugustes reportaažides eestlastest, kes võtavad osa N. Liidu esindustes ja spordimeeskondades, valdatakse sõna "eestlane". Talts, Tarmak j.t. on vastavalt ainult "tallinlane" ja "leningradlane". Nähtavasti on sõna "eestlane" juba partei selsukohalt "kodanlik natsionalism".

USA PRESIDENTI abikaasa, mrs. Patricia Nixon on Associated Pressi telegrammi järele loobunud oma kavatsed good-will reisisel Helsingis septembrikuus. Valge Maja teatas nimelt, et plaanid on nüüd defintilisevst muutunud, "kuna hilisemad sündmused takistavad tema külastamist Soome käesoleva aastal". Presidendi poolal olevat lähem programmi ni täidetud, et kaugel reis ootab võimatiks, kuigi küllakutsujaks oli Soome-USA sõprusühing.

Millised olid need "hilisemad sündmused", mis muutsid plaane Valges Majas? Klupub jääma mulje, et sõprusshest USA poolt Moskva-mõjualusele maale jääb ära piinlike vahejuhtumite tõttu USA j.t. lääneriikidealtiasist kodanikega välisministrite Helsingi-konverentsil ajal, kus William Rogers ise pidi resoluutselt vahele astuma. Seda muljet tugevdab hilisem USA sekkumine Eestist tulnud põgeniku Viktor Schneideri väljajandmise küsimusse. Schneider, muide, kes Helsingis oli kord leedulane kord lätlane ja sakslane, oli Londoni-ajakirjanduses juba eestlane...

KANADAST TULEB teade, et eestlastest koosnev Tartu College juht on hakanud kanada kohtu abiga lahendamise oma vahekorra eesti ajalehe "Meie aega". Muldugi oleks tõe järeleandmiseks, kus keda sildagivistil rikuti, olnud võimalik rahulikult äendada. Ja kokku leppida. Meelend on aga ni ärevil, et vööras peab tulema vahekohtunikuks. Kõik see tuletab meelde neid päevi Stockhol-

mis üsna kauges minevikus, kus eestlased omavahelisi "aasju" pidid öendama rootsi kohtutes, millised aga paraku meie asjades tõrnuigi aru ei saanud ja soovitasid omavahelisi vahekohtu. Igal juhul on selge, et niigi pingutatud Toronto-meeloludes protsessid just rahustavalt ei möju.

BREZHNEV SUVITAS idariikide juhtide üheskoos Krimmis ja andis nendele juhised, kuidas nad peavad käituma, et peremeses, s.o. tema ise, rahul oleks. Viimasel teisel läände on nimelt Kremli taktika ühe ja teise riigi suhtes muutunud. Ja siis, nagu kommunistidest selgub, on Brezhnev juhised annud, kuidas suhtuda lääneriikide ettepanekusse "vabamaks inimeste, informatsioonide ja ideede vahetamiseks". Jutt on siin selge: "sellised kontakte üle piiride tuleb rakendada rangelt iga riigi suveräänsust respektierides ja mitte vahele segades teise riigi siseasjadesse, seadusi austades ja kombeid ja traditsioone arvesse võttes".

Dialektiliselt on siin öeldud vabadale suhtele selge "njat". Ka eadpidi valivad võimud, kes kodanikest võivad ja tohivad kontakti võtta välismaalastega. Kommunistidest jääb mulje, et Brezhnev on mures, et satelliidid hakkavad arendama läänega liiga vabu suhteid... Ka siis kui Kremli räägib rahust ja koosseut, on lääs oma inimestega, ideedega ja eeskätt vabadustega selgeks ohuks kommunistlikele korrale. Ida ei saa lääne ettepanekutega nõustuda.

KJ

Augsburg hädas ohuga

AUGSBURG - Augsburgis, kunagises eestlaste kodulinnas, on tekkinud uus nuhtlus. Nimelt on linna piiridesse rajatud rohel arvu keemilisi vabrikuid, mis rüevavad õhku.

Maakohus, otsustas nüüd, et elamutes, mis asuvad vahva õhu siirkonnas, tuleb üüri alandada. Ühes korterimajas, kus halva õhu pärast inimesed ei saa üldse aknad avada, mõistis maakohus üüri 140 marga võrra korteri kohta aastast odavamaks.

Mis saab ELA suvekodust? Tänavu kasutas "suurpere"

Sämsyadi suvekodus toimus juuli alguses Liberaalse Erakonna suvepäev. Osavõtjatest jäid umbes pooles suvekodusse oma perekondadega, et veeta poolteist nädalat puhkust "suurpere" vormis ja elades n.ä. improviseeritud suvekodu elu.

Hiljuti võis ühes Päevalehe artiklis lugeda, et ELA suvikodu Kärr-Sämsstadis on oma tegevuse lõpetanud. Osalt vastab see tõele, sest juba kaks suve pole seal korrapärast suvekodu toimunud. Selle asemel on aga Sämsstadis välja kujunenud uus suvekodu vorm, Rootsis juba kaua tuntud "storfamilj" ehk "suurperekonna" põhimõttel.

Kui ELA-i eelmisel suvel, peamiselt majanduslikest raskustest olenevalt, ei olnud võimalik suvekodu korraldada, kogunesid mitmed endised suvekodu kasvandid, personali liikmed ja muud huvilised koos lastega siiski Sämsstadis, et improviseeritud suvekoduna veetna mõnda aega Bohusläni lüüas looduses.

Tänavu võtsid sellest "suvekodust" osa kaheksa last vanuses 6 kuud kuni 7 aastat ja viisteist täiskasvanut. Veedetud koos poolteist nädalat eestimeelses õhkkonnas, käidi Gulmareni rannas suplemas ja päevitamas. Seal kulutati suvekodu sõudepaadi peale terve kilo praegudealaimise materjali ja viis liitrit spetsiaalvärve.

Nii muutus vana poollagunevud sõiduk jälle veekindlaks ja aratav iga pool suurt tähelepanu oma elegantse oranzhi värviga lobu- ja kalastamissõitudele. Tehti ka autodega toredaid väljasõite

lähedalasuvatesse kalastus- ja suvituskeskustesse Lysekili, Smögeni ja Hunnebostrandi. Suvikodus mängiti korvpalli ja lauatenist, käidi kalal ning puhuti. Õhtuti käidi saunas, istuti söögi- lauas, arutati suvekodu saatust ja muid aktuaalseid probleeme.

Lapsed mängisid tavaliselt koos suure energiaga ja rääkisid eesti keelt kui vett — nad teisi keeli pole veel küllalt jõudnud ära õppida. Lapsed olid veel liiga väikesed, et keegi täiskasvanu nendega midagi organiseeritud tegevust oleks pidanud ette võtta. Neil oli aga küllaltki omal algatusvõimet päeva läbi suvekodu võimalusi kasutades ise endile tegevuse leidmises. Ka peale magaminekut kuulis tihti tuttavalt müramist laste magamistoast.

Suurperes elamine tähendab seda, et kõik elavad koos, jagavad kulu ühtlaselt (lapsed poole hinnaga) ja aitavad kaasa kuu va. Kas traditsioonist või oskustest olenevalt, seda on raske kindlaks määrata, võis tavaliselt enne söögilaugu näha, nalsperet kõigis tegutsemas ja meesperet väljaslasti valvamas.

Sellest aga tähtsist mehed kõik kojamehes ülesandeks kuna peale pika talve on alati palju asju vaja korda seada. Suureks kergenduseks kõigile oli ka peamiselt plastist ja papist toidunõude kasutamine. Kõik ühised väljaminekud kirjutati kassaraamatusse ning lahkumispäeval jagati need omavahel ära. Tuli üllatavalt odav elamine, kuigi alati oli sööki ja jooki rikkalikult ja vahel isegi luksuslikult.

Kõige tavalisem arutlustema osavõtjate hulgas oli Sämsstadis suvekodu tulevik. Maja katus vajab hädasti parandamist, seinad vajavad värvimist ja muid korra- stustööd teha, et maja korda saaks. ELA-i on aga vähe raha ja suvekodu tulevik väga ebakindel. Kõik, kes suvel Sämsstadis viibisid, olid ühel nõul, et midagi tuleb ette võtta, et seda kohta eestlastele säilitada.

Rootsi ametasutuste nõuete kohaselt elumaja enam laste suve-

koduks ei kõlba — on liiga vanamoodne. "Vanamoodsad" eestlased aga lalavad, et maja sobib suurepäraselt. Kui lapsed võivad vabalt terve suve telkides igasugustes laagrites elada, miks siis mitte mõned nädalad heas suures puumajas, olgu ei pole veekraane maja teisel korrusel ja lagi on ehitatud enne seda kui hakati nõudma, et peab olema 230 sm kõrge?

Mis võimalusi siis leidub seoses Sämsstadis suvekoduga?

1. Muretseda suur pangalaen, maja Rootsi normide kohaselt täielikult ümber ehitada ja siis jälle tavalist laste suvekodu tegevust jätkata. Selle ettepaneku juures kerkivad aga kohe teised küsimused: on meil üldse vaja nelja, vahel pooltühja suvekodu eesti lastele ja kui kaua neld suvekodusid üldse on vaja? Kas oleks odavam uus maja ehitada ja kas see oleks sama kodune ja meeldiv kui vana?

2. Maja hädavajalikult korda seada ja sellest privaat-suvekodu teha, loobuda rootsi nõuetest, sellega ka toetusest ning muretseda kompetentne personal ja tegutseda puht eestikeelse suvekoduna. Lastevanemad ja rikkamad eesti organisatsioonid Rootsis võiksid pühendada, et maksu mli maksab, lapsi teelises eesti suvekodus pidada, sest on ju tuntud fakt, et mitmes suvekodus räägitakse rohkem rootsi (vahest ka saksa) kui eesti keelt.

Sotsiaalne põhjus laste suvekodusse saamiseks on — pesaegu täitsa kadunud, nüüd võiks rõhutada ainult rahvuslikku põhjust. Kas oleks vanemad nõus maksma 700 krooni kuus lapse suvekodus viibimise eest? Ise võiksid nad siis sõita Mallorcale, kus maksab 700 krooni nädalas. Personali saamise suhtes ei tohiks olla raskusi, sest viimastel aastatel on ju välja õpetatud rohkesti noortejuhata ja pedagooge igasuguse kursustel — oleks aeg need reursid nüüd praktilisse tegevusse peale suunata. Samade ressurssidega võiks vast ka personali palgad viisakale tasemele tõsta.

3. Suvekodu maja hädavajalikult korda seada ja see anda huvilistele puhkuse veetmiseks, umbes nagu viimasel kahel suvel. Kui maja aga ei kasutata laste suvekoduks, siis tuleb sellel kõrgem riigimaks ja kuna maja korrashoiaks oleks vaja elamise eest väiksemat tasu võtta, siis kerkib küsimus kas suvekodu ei muutu rootsi ametasutuste arvates pensionaadiks — ja sel juhul hakkavad jälle teised rangemad määrused kehtima.

4. Suvekodu ära müüa ja raha jagada teiste eesti suvekodude vahel Rootsis?

5. Maja laste seista ja laguneda — ja imet oodata. Minu arvates paistab teine ettepanek olevat kõige huvitavam ja mõistlikum praeguses olukorras. Sellega saaks suvekodu maja ja kruuti säilitada vanas heas korras ning saaks luua teelise heatasemelise eesti suvekodu tulevastele noortele eestlastele. Kui suvekodu püsib oma peaatstarbel, siis võib seda ka mitmel teisel viisil ära kasutada. Oleks tore kuulda teisi arvamisi ja ettepanekuid Sämsstadis suvekodu tuleviku kohta.

Tulevat aastal tuleb Sämsstadis suvekodul 23. aasta juubel. Nende aastate jooksul on väga paljud eestlased viibinud Sämsstadis ja õppinud sellest kohast lugu pidama. Oleks kahju kui see kaduma läheks.

AHO REBAS

Kohalik elu

GÖTEBORG

Sügispidu Koltjärvel

Tallinna lipkonna sõprade seits korraldusel toimub traditsiooniline sügispidu Koltjärvel 18. augusti algusega kl. 19.00. Pidulaua eest hoolditsevad Koltjärve perenaised ja muusikaga aitab kaasa Andres Merelaid. Ja kogu selle õhtu hinnaks on 20:—.

Kuna küllaliste arv on sügispidu algusest suurenenud, on soovitatav eelregistreerimine, et kõike oleks Koltjäldest varustatud. Eelregistreerimisi võtab vastu Hansen, tel. 031/29 01 54.

Kõik on Koltjärvele teretulnud 18. augustil.

Moskva pöörde taga?

NEW DELHI (VE) — N. Liit ja India olid esimesed riigid, kes andsid oma tunnustuse Afganistani uuele revolutsioonilisele valitsusele. Diplomaatiliselt rünnakondades arvatakse, et Afganistanis toimunud riigipöörde taga on venelased.

Uuteks võimumeesteks Afganistanis on kõrgemad sõjaväelased ja kuna Afganistani sõjavägi on täielikult üles ehitatud ja relvastatud venelaste poolt, siis on põhjust arvata, et riigipöörde organiseerijaks oli Moskva.

Ernesaks kooriga Rostockis

Gustav Ernesaksa kutseline n.n. Akadeemiline Tallinnast meeskoor viibis tänavustel idasaksa Läänemere-pidustustel Rostockis 80-mehelises koosseisus, andes kontserdi Stralsundis. Dirigendina esinesid peale Ernesaksa veel Olev Oja ja Kuno Areng.

Hilderbrand malekapten

Rootsi maleliit valis uueks liidukapteniks surnud Zandor Nilssonile asemele Aleksander Hilderbrandi, tuuti eesti maletaja ja maleajakirjaniku. Ta on 51 aastane.

Hildebrand saabus põgenikuna Rootsi a. 1944 ja on sinilõnude pidevalt tegev maleliikumises. Aastatel 1953-56 kuulus ta Rootsi-meistri-klassi. Tema esimeseks ülesandeks on korraldada maavõistlust Taani vastu augusti kuus.

Bollnäsis toimunud Rootsi meistrivõistlustel tuli Reedik End meistriksklassi neljandas grupis teiseks.

Ka Nixonit spioneeriti

WASHINGTON (VE) — Ühendriikide vabariiklaste partei esimees George Bush tegi ajakirjanikele teatavaks, et senati Watergate'i uurimiskomisjoni peauriaja Carmine Bellino on saadud andmete kohaselt juhtunud demokraatide spionaazhikampaaniat vabariiklaste vastu 1960. aastal toimunud valimiskampaania ajal.

Presidendikandidaatideks olid Richard Nixon ja John Kennedy. Üks tunnistajaid, kes suri mõõdu nädalal, on seletanud vande all, et demokraadid asetasi mikrofonid salaja Nixonis hotellituppa.

Carmine Bellino kuulus 1960. aastal John Kennedy valimiskampaania meeskonna koosseisu. George Bush mainib, et tal on kolm vande all tõendit demokraatide spionaazhioperatsioonide kohta.

Ta kriipsutas alla, et Ühendriikide senat peaks koheholet uurima, kas tõendites esitatud süüdistused vastavad tõele.

Kerstin ja Jaan Puskale sündis Stockholmis teise lapsena poeg.

Rootsist Saksamaale arsti kutset õppima ja arstina tegutsema

Paljud meie noored, kes Rootsist lõpetavad gümnaasiumi, siirduvad ühel või teisel põhjusel edasi õppima Lääne-Saksamaale. Nad lõpetavadki seal ülikooli ja kohanevad mõne aja pärast saksa oludega. Nii töötab Kölnis St. Anna Hospitali sisehaiguste osakonnas eesti noorema põlve arst Silja Viere, neiupevõle nimega Saag. Tema ametlik tiitel praegu on "Approbierte Arzt", mis vastab meie siinsele "leg. läkare" nimetusele. Silja on abielus noore juristi Fred Vierega ja perekonnal on 5-e aastane poeg Dietmar.

"Olen Saksamaal hästi sisse elanud — aga see on ka hulga kergem kui juba töötad," ütles Silja, kes on säilitanud oma rootsi kodakondsuse. Kölnis elades ei kohta ta peaaegu üldse kaasmaalasi ja oma emakeelt saab ta rääkida ainult vanematega Stockholmis. Arsti väljööpe on ta saanud saksa keeles. Pärast tööst imestama, kuidas ta intervjuu kestel isegi kõik oma töösse puutuvad asjaolud puhtas eesti keeles oskas edasi anda.

"Välismaalastest arstina peab mul olema tööluha, mida antakse kahe aasta peale. Elamisluha on aga piramata aja peale, kuna olen ju saksa kodanikuga abielus. Tööloega pole minul küll raskusi olnud, aga eks see olene tööturu võimalustest. Haiglas on meil palju välismaalastest arste. Üldiselt pole Lääne-Saksamaa linnades aga mitte kerge arstikohta saada."

Edasi kuulen, et Silja lõpetas Gubbingeni gümnaasiumi loodusteadusliku reaalarhu a. 1962. Et Stockholmi Karolinska instituuti sisse pääseda, selleks oleks tulnud mitmeid aineid komplekteerida. Nii sõitis Vilja õnne proovima Saksamaale ja järgi lõpuks Kölni. Ta sai sisse Humanistische-Medizinische fakulteedi Kölni ülikooli just enne kui sissepääsu hakati püüda Arstiteaduse alale vastavalt õppeasutuste suurusse. Vistluseksam tuli aga sooritada Siljal saksa keeles, mis tal väga hästi õnnestus. Oma rootsi gümnaasiumi aukes pean ütleva, et sain väga hea õpetuse saksa keeles. Mul tuli ka teha n.n. "Vorpysikum" — erikatsed keemia, füüsika, zooloogia ja botaanika alal, millega arstiks õppimine Saksamaal algabki. Ka nendes ainetes oli mul tugev põhi, sest rootsi gümnaasiumis õpiti neid aineid rohkem kui vastavas saksa koolis. Tuli läbi teha ka ladinakeelne kursus. Minu ajal oli Lääne-Saksamaal kerge ülikooli pääseda — see oli sügisel 1963. Aga just siis tulid teatud kitsendused teatud fakultetidesse sisse astumisel.

"Arstiteaduslike õpingute kohta Saksamaal võrreldes Rootsis võin niipalju öelda, et need ei ole nii eraldatud nagu näiteks Stockholmis, kus Karolinska Instituut on ju omaette õppeasutus. Seevastu on aga saksa väljaõpe hulga teoreetilisem rootsi omast. Algaastate studium sümboolne ikka loengute saalis, kuhu haiged tuuakse demonstratsiooniks ja õpilased istuvad nagu amfiteatris ümber ringi.

"Esimene etapp, mis viib vastava rootsi med. kand'ini, on "das Physikum" ja kestab oma kolm aastat. Sellele järgneb vähemalt 6 semestrit n.n. "Klini-

ches Teilstudium" haigete naljal ülikooli kliinikus, mis lõppeb riigeksami — das Staatsexamen. Selle katsed, mis valitavad kõiki aineid, kestavad juunist oktoobrini.

Pärast riigeksamit algab saksa arstidel haiglapraktika n.n. "meditsinaal-assistenti" aeg, mille jooksul vähemalt 4 kuud peab töötama kirurgisaakonnas, 4 kuud ühes meditsiinilises osakonnas ja 4 kuud mõnel vabatahtlikult valitud alal. Silja valis lastehaigla, kuna soovib spetsialiseeruda lastearstiks. Kokku kestab "meditsinaal-assistenti" aeg umbes kaks aastat ja töötunnistused sellest perioodist annavad legitimeeritud arsti kutse. Dr. Silja Viere saavutas selle tiitli 1971.a. Eriala arstiks n.n. "Facharzt/iks" saamine võtab aga veel oma viis aastat aega, lastearstiks mõni aasta kauemgi. Viimaseks on vaja põhjalik praktika sisehaiguste alal. Seda saab ta praegu St. Anna hospitalis, kus tavalise arsti tööpäeva lisanduvad ka öövalved.

"Iga saksa arsti unistuseks on loomulikult oma praktikaga avamine. Haigla arstide palgal on ju reguleeritud kindlate tabelite järgi. Oma privaat-praktika on palju tulutoovam, aga perekonna inimesele väga koormav. Minul ei jääks oma pere jaoks üldse mitte aega üle... Enne oma praktika avamist peab ka kogemusi maajaoskonnaarstina olema," lisab dr. Viere.

Huvitav oli veel kuulda, et õpinguteks Lääne-Saksamaal sai eestlanna Rootsist riigi õpelaenu. Seda saavad arstideks ja hambaarstideks õppivad rootsi kodanikud. Kolm aastat pärast ülikooli lõpetamist algab laenu tagasimaks. See on praeguse Lääne-Saksa marga kõrge kursi juures soodne — umbes 1.800 rootsi krooni aastas.

Perekond Viere ütris endale suvemaja Stockholmi skäärides ja sai nautida tõelist ilusat põhjamaa suve ennekuul autol algas pikk sõit tagasi kodulinna.

KARIN SAARSEN

Eestlasest õpilane Brasiiliasse

SAULT STE. MARIE (EPL) — Kanada Sault Ste. Marie gümnaasiumi eestlasest õpilane Eha-Ly Raik valiti viia Kanada esindajaks Brasiiliasse õpilaste vahetusprogrammis.

Valiku tegemisel tuli eesti tütarlapsel läbi teha mitu intervjuu, arvestati ka tema hädapetulemusi ja isiksust. Ta jääb Brasiiliasse üheks aastaks ja õpib selle aja jooksul Sao Carloses linnagümnaasiumis stipendiaadina.

Heidor Sepman koos abikaasa Heljuga (n-na Repnau) ja tütre Siljaga Albanynt New Yorgi osariigist viibisid külas käigul Stockholmis.

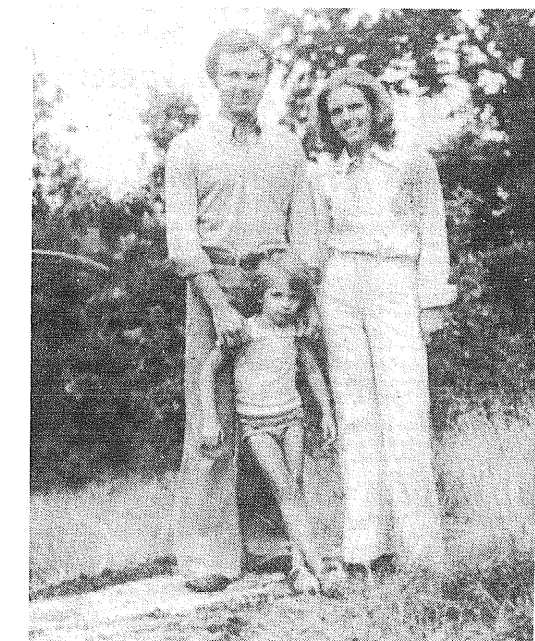
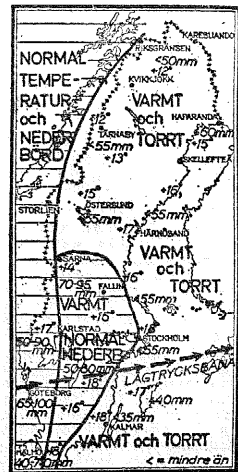
USA ennustab: Suve lõpp ilus

Ameerika ilmastiku-ennustus augusti kohta näeb üldiselt ette sooje ja päikesepaistelisi ilmu.

Riigi läänesaos on temperatuurid normaalsed, s.t. augusti kohta normaalsed, keskmine on umbes 17 kraadi. Seda põhjustavad suhteliselt ebasabiilsed ja jahedad ilmad Euroopa läänesaos, eelri Inglismaal ja Soomemaal. Säält liiguvad madalrõhkkonnad üle Götalandi Soome lahe suunas. Seoses sellega on ette näha normaalselt sademete hulka suuremas osas Götalandis ja Svealandis, väljaarvatud arvatavasti Lääne-Rootsis kus ilmastik on tavalisest külmem.

Götalandi ja Svealandi kõige idapoolsemad osad, rannikualad on USA-prognosis kohaselt eriti soojad ja sademetevahsed, samuti kõrgemalal.

Ameerikalaste prognoosis eelmise kuu kohta oli 97-protsendilist äge temperatuuride suhte, ent 50-protsendilist äge sademete suhte. Seda aga põhjustasid äärmiselt suured kohalikud variatsioonid seoses rohke äikeselmadega.

Fred ja Silja Viere oma väikese pojaga Stockholmi skäärides suveveetmas.

USA-s otsitakse jälle sõjaroimareid

NEW YORK (ME) — USA-s on pärast ühe austerlanna vahistamist ja maalt väljasaatmist otsustatud vallandada uus natsideid sõjakurjategijate tagaotsimise laine. Nimelt töötati juba 2 a. tagasi juudi ringkondades kaebus, et Long Islandil koduperenaisena elanud naturaliseeritud kodanik Hermine Braunsteiner-Ryan, 53.a. vana ja abielus ameeriklasega, olnud viimase maailmasõja põlvil ametis SS-naissalvurina Majdeneki ja Ravensbrücki KZ-laagrites. Seal ta olevat saatnud surma juudi rahvusest naisi ja lapsi.

Temalet võeti siis ära USA kodakondsus, et ta ei ole annud õiget või täielist raportit oma eluloost kui asus USA-sse. Naine oli samas asjas olnud küll kohtu all ja teda karistati vähese vangistusega, mille järele hiljem taastati talle kõik kodanikuõigused ja ta rändas 20.a. tagasi USA-sse.

Tema kahtseadvokaat väitis, et kui naine saadetakse maalt välja, ja antakse "Lääne-Saksa võimalikke karistamiseks üle" — nagu siinse kohus avaldas, et siis ta

kaitsealune võetakse ühe ja sama asja pärast teistkordset karistamise alla. Kohtukäik, kes pikema aja kooksul on toodud välja mitmesugusel tunnistajad, katkestati taas ajutiselt, et kuulata ära uusi argumente.

Sellega ühenduses märgitakse, et Viinis asuva "Juudi Dokumentide Keskuse" juhataja Simon Wiesenthal, kes oli teatavasti Adolph Eichmanni välja otsija Lõuna-Ameerikast — kes siis juudi erimeeskonnalt koodituti ksmuliseit Iisraeli ja seal surma mõisteti, oli ka eespool mainitud naise peale kaebuse koostanud. Wiesenthal on USA ajalehtede teatel ühtlasi avaldanud, et USA-s olevat veel "viiskümmend või enam sõjakurjategijat". Need olevat natsidega koostöötanud isikud Saksamaalt, Austriast, Rumeeniast, Ungarist, Balkani maadelt j.m. Nad tulnud Ühendriikidesse immigrandidena pärast teist maailmasõda mitmesugustest DP-laagritest.

Robert Morse, prokurör Brooklynis, N.Y. asus kohe selgitama teiste ametivõimudega, et millisel hulgal võiks olla tema tööpiirkonnas niisugusel natsideid sõjakurjategijad nagu too Hermine Braunsteiner-Ryan — kes on "üks üle tuhandest keda Simon Wiesenthal on seni avastanud". Prokurör Morse on pressiteatle selleks aktsiooniks asunud koostöösse teiste valitsusasutistega, et laste vastavald materjale uuendatult üle uurida. Tema enesest asutus on samal ajal ühenduses eraisikutega, kes olevat nõustunud vabatahtlikult andma informatsiooni võimalike endiste natside kohta. Niisugune informatsioon ei olevat rajatud mitte armistele vaid näitavalt, et nels asjus on alusega põhjuseid mis võimaldavad minna südistustega edasi". FBI ja Immigratsioonisüsteem võtvat osa juurdeilmistat. Lisatakse, et ka juudi kaitseorganisatsioon B'nai B'rith Anti-Defamation League USA-s omavat andmeid üle maa asuvate endiste natside olemasolus. Prokurör liias, et mõjukurjategijad, kes on välislnud USA-sse asumisel oma kodanikkuse saamise pareid ja et näit. Wiesenthali andmeid üks endine nats töötav kui torustikutööline Mineolas, Long Islandil.

Küsimus ja vastus

Dagens Nyheter laskis oma lugelajatel seada küsimusi rootsi erakonnajuhtidele eelseisvate valimistega ühenduses. VKP (vänsterpartiet kommunisterna) Hildrie C.-H. Hermanssonile esitatud küsimuste hulgas leidis ka Aarand Roosi otsekohe küsimus Lundist:

— Kas VKP on valmis N. Liitu ühes kutsuma, et see Baltikumist lahkuks?

Hermansson on lehes vastanud:

— Balti riigid on N. Liidu liiduvabarriigid. Balti rahvaste kui ka teiste rahvaste kohta peaks kehtima m.h. Lenini poolt tugevasti alla kriiputatud iga rahva enesemääramise õigus.

Hermansson on Dagens Nyheterile kommenteeritud sulgudes: "Kumaliselt formuleeritud küsimus". Nähtavasti sellepärast on ka vastus kummaliselt dialektiline...

Akropolis - Parthenon

Jalutuskäik Akropolisel

ATEEN (EPL) – See on üks neid kohti maakeral, kuhu tuleb inimesi kokku kogu maailma osadest. Just täna oli seal jaapanlasi, hindusi, indoneeslasi, austraallasi ja ameeriklasi, kongolasi ja taanlasi, sakslasi, hollandlasi ja prantslasi. Siia, kogu Ateena linna valitsevale mäeharjale, on koondatud nagu kõik hellenismi kvintessents tema ehituskunsti planeerimisoskuse, võimsa kujutluse ja mitte vähemal määral tehnilise teostamise näoi.

Sajad tuhanded jalad on kulutanud libedaks Propylaeale viivad kiviastmed – nimetatud on Akropolis eeskoda, kuid oma sammaste ja treppide ning ruumide jaotusega üks üllasmaid antiikse Kreeka mälestusmärke. See mis Propylaeast alles on, pärineb a. 1606, mil väik löl sinna tõuklaste poolt asutatud püüsirohumagasiini ja pühavatus purustas suure osa idapoolsest osast.

Akropolis on täiesti võrreldav Tallinna Toomepaga, kuigi ta on kõrgem ja järsum, ning seda kõigest neljal külgelt, ja vaatab samuti meretele, kuulutades juba kaugele linna vägevust. Ma imetlen suuresti vanade ateenlaste töökust ja oskust tahuda tohutud hulga marmorblokkide ja sambaid ning kujusid ja need mingil moel toimetada mööda järsku mäekülge siia üles ja siis neist püstitada sambad, konstrueerida lavad ja talad ning friisiid.

Parthenon näib vähemalt neljakorruse maja kõrgusena. Suured marmorblokkide sinna üles toimetamine oli kindlasti erakordne ehitustehnikaline saavutus. Propylaea ehitamine alustati a. 497 e.Kr. ja ehitamine kestis viis aastat. Isegi arhitekti nimi on teada – Mnesicles. Siinkohal on kaasilik eestlaste vana ja kõrge kultuuri

rõhutajalle meenutada, et sel ajal ei olnud meile eisvanemaist küll kusagil mingit märki ega jälge. Iseneesest pole see mingi häbi!asi – sest ka paljud teised rahvad polnud veel jõudnud ajaloos näitavale.

Ma jalutan edasi Parthenoni poole. Valvureid on üsna rohkesti. Näen, kuidas üks nendest lasab kahel poisel sargid selga ajada, ei olevat viisakas palja ihuga ringi jalutada. Parthenoni seas on telinud püsti ja üks valvureist ütleb mulle, et seda seinä paranadaks teemendiga, kuna kivid seal kipuvad pragunema. See on olnud Akropolis peapea-ehitus: olles pühendatud tarkusejumalannale Ateenale oli ta ühtlasi kogu Ateena sümboliks.

Templi pikkus oli ca 70 meetrit, laius ca 30, sammaste diameeter all ca 2 meetrit ja kõrgus 11 meetrit. Tempelis oli Phidiase tehtud Ateena kuju, kolmteist meetrit kõrge skulptuur elevantidust ja kullast, kusjuures jumalanna nägu ja kael ning käevärred on olnud elevantidust, kõik muu puust tehtud. Vanade autorite järgi on see kuld kaalunud 50 talenti (1 talent – 60 naela, seega kogu kulla hulk 3000 naela).

Igal juhul oli see kuld kõik kadunud, kui varakristlased tegid templi ristluse kirikuks ümber. Ja seetõttu oli ka palju Parthenonist putumat kuni a. 1857, mil Venetsia admiral Morozini siia oli tulnud tõuklastega võitlenu ja üks tema pommidest langes Parthenoni, ja kuna türklastel olid sinnagi teinud püüsirohulao, siis lendas ka Parthenon õhku.

Ja sellegi, mis üle jäi, vedas Lord Elgin Inglismaale, kus need täidavad kaks muuseumi, ja seejuures lüaks teel üks laev põhja Malea maanina juures. Türklastel on teinud siin muudki imelikke asju. Näiteks oli Erechtheumis, mis on väga omapärane ja delikaatne ehitus neljanda sajandi eilguil ja mille viis kardiitlidi on veel alles, kohalik Türgi komandant asutanud a. 1460 oma haaremi.

Haaremidaamidest pole enam midagi järel, aga kardiitlidiid püüvad oma ajatuks saanud kaudnuses. Kui ma jalutan ümber nurga, näen poissi, kes kahe sambla vahel Simsoni mängib ja end sõbral pilistada lasab. Onneks ei juhtu seda ükski valvur nägema, sest muudu kõlaks kohe keelav viile. Astun sisse ka Akropolis muuseumi, kuhu on koondatud kõik see, mis oli veel järele jäänud sõdadest ja revolutsioonidest ja äravedamistest.

Seda pole just palju, aga ka mitte vähe. Saab näiteks üsna hea kujutluse, kuidas egiptuse kultuuristil oli pikkamööda arenenud hellenistlikuks ja kuidas näiteks kangete jalgade nihkumise toetusjalaks ja vabajalaks on võtnud mitusada aastat. Ma ei tea, kas antiik-Kreekas elas lõvilsid. Aga friisidel on pea kõikidel kujutatud lõvisid, kes hammustavad või murravad küll mehi, küll hobuseid ja härgi.

Aga ka lövi kujutamine on arenenud, sest ühel seinäl näen looma pea, mille arvan olevat lamba või härja oma, kuid siit selle kõrval nimetat pea hoopis lövi omaks, autoriks Phaidimos (560 e.Kr.). Teiste lõvidega mul enam sellist eksitust ei tekkinud. Muuseum on sarnikas ja marmortorust ja teised säilinud detailid tunduvad nagu õiges kohas olema. Eriti üllatav on mitmes suuruses vaaside kogu.

Nende musta- või punasefiguurilised kaunistused on tehtud haruldase oskuse ja elegantsiga. Seda võiks ehk nimetada kreeklaste graafikaks. Leian ka ristiusu sümbolikas tuntus saanud hea karjase kuju. – See siin on küll tehtud nelisada aastat enne Kristust ja kannab seljas lamba asemel väikest vasikat.

On ka huvitav märkida, et algsema madala-reljeefse friiside kõrvale on näiteks Parthenoni viilude loodud juba täiesti vabalt seisevad ja ümberplastilised skulpturaalsed kompositsioonid. Tuleb ka meenutada, et antiik-kreeklased värvsid ära kõik kallist valgest marmorist tehtud sambad, kujud ja muud asjad. Kohati on värv praeguseni säilinud ja jätab aimu sellest värviküllast, mida Akropolis võis pakkuda.

Muuseumist väljudes näen ka lujuse raiutud veerenne, mis plidid väljaku kuiva hoidma. Parthenoni kõrval näen väikest elupuude salu, kus all istumas teiselgi väsinud. Puude all leian joogikraani – vesi on see aga puhta maitsega ja ma joon õige mitu kamalutit, osalt ka sellepärast, et vesi tuleb samast allikast, kust oma janu kustutasid nii Akropolis ehitajad ja ka Perikles ise.

Vilmasse büst kaunistab plietit, mille eest maksin 30 drahmad ja sellel on trükitud ka Plutarchi tsitaat Periklese kohta: "Tema tegi linna suurimaks ja kasvatas tema võimu ülemaks kuningate ja türannide omast, aga isemaga varandust ei suurendanud ta ühegi penni võrra." Millise praeguse võlumehe kohta võiks sedasama väita? (EPL/EKS).

Niagara Fallsis, Kanadas, suri 11. juulil Elmar Kõvask, sünd. 14. aprillil 1914 Karula vallas, Valgemaal.

Röövlid ka Venes

Nõukogude ajalehed, kus harva kirjutatakse kuritegudest, tõid äsja metsiku loo, kuidas bandiidid olid röövinud ühe uurimisinstiituti palgakassa ja kuidas nad pärast metsikut kihutamist ja tulistamist läbi Rostovi tabati.

Röövlid olid relvastatud käsikoolplidudajaga ja tulistasid põgenemisel nähtavasti seni, kuni laskemoon oli otsas. Siis nad arreteeriti.

Kapitalistlikud maad päästsid kommunistlikud!

BONN (VE) – Lääne-Saksa ajakirja "Der Spiegel" (nr. 18 – 1973) arvestused näitavad, et iga kuues Nõukogude Liidu kodanik sõõb kapitalistlikest maadest pärinevat leiba ja võid. USA kodanikele maksis see abi 200 miljoni dollari, Euroopa ühisturu maade kodanikele umbes 1,2 miljardi marka. Seega päästsid kapitalistlikud riigid maailma "juhtiva sotsialistliku riigi" raskest kriisist. Sellest kõnelevad ka lugejate kirjad KP häalekandjas "Prawda". Näiteks kurtis kodanik Sakrov, et "leiba saame ebakorrapäraselt. Mõnikord tuuakse kord nädalas, mõnikord unustatakse üldse." Ka "Prawda" ise märkis, et "kirjade saatjad teatavad, et leiba, soola, tulekik ja petroleumi turustatakse ebakorrapäraselt, ikka teatavate vahenegade järele."

Rilas kohtas ajakirja "Der Spiegel" korrespondent juba lõikusejärele nädalal inimesi kartulisaabas. Igale mõldi ainult 15 kilo. Moskvas müüakse igale ostjale ainult kilo võid. Kohati registreeritakse ka ostjad. Kohalolevate turundel müüakse liha semel kohuplimal.

Teravilja toodeti Nõukogude Liidus 1972. aastal 168 miljonit tonni plaanis oleva vajaliku 166 miljonit tonni asemel.

Lõikuse ebaõnnestumise põhjustas süsteem. Nimelt annab käsu lõikuse alustamiseks alati Moskva. Raadio Minsk teatas, et selle tõttu läheb iga aasta kaduma 20 miljonit tonni loomastõõta ja 10-13 miljonit tonni loevilja. Kaubandusminister Strujev kinnitas ajalehes "Prawda", et tänavu toodetakse ka vähem liha ja võid kui mullu. Esimese kolme kuu jooksul toodeti tänavu 10 % võrra vähem liha, 2 % võrra vähem piima ja võid ning 14 % võrra vähem kui plaanis, ja vaatamata sellele, et plaan viidi 1971. aasta tasemele.

Astail 1971-72 aga suurenes Nõukogude Liidu elanike arv 4,5 miljonit võrra.

Kartulite ja aedvilja osas osutavad "sotsialistlikest" maadest Nõukogude Liidule "vennalikku" abi Poola, Tšehhoslovakkia ja Ida-Saksamaa. Nisu ja loomastõõta on võimalik osta ainult mittesotsialistlikest maadest. Ainult Rumeenia laenas 0,5 miljonit tonni

nisu (tagasimaks peab toimuma tänavu). USA-st, Kanadast ja Lääne-Euroopast ostis Nõukogude Liit 1972. aasta lõpul 28 miljonit tonni teravilja ja loomastõõta. Selle eest tuli maksta üle 2 miljardi dollari kuulas. Kuld ka lääne kodanikele tulevad Moskva niisuostud kallid.

Näiteks põhjustas nisu müümine Nõukogude Liidule USA teraviljaturul hinnatõusu kuni 30 % ulatuses.

Lisaks maksis riik ekspordifirmadele subventsioone 200 miljonit dollarit, et idapoolitika tõttu müüdi nisu ja loomastõõta Nõukogude Liidule odavamalt kui hinnad maailmaturul.

Või odavale leivale ostis Nõukogude Liit Lääne-Euroopast. Nimelt müüs Euroopa ühisturu keskus Nõukogude Liidule 200 000 tonni võid hinnaga 1,28 marka kilo. Lääne-Saksa ärides maksab kilo võid 8,40 marka. Müük toimus Prantsusmaa nõudel ja Lääne-Saksamaa toetusel. On loomulik, et selle või eest maksavad nõukogude kodanikud tavallist hinda – 3,60 rubla (14 marka) kilo.

Nil oli see odav võlmuk mitte Nõukogude Liidu rahvaste abistamine, vaid Moskvale riiklik äri. Lisaks saatis Nõukogude Liit (kõrkejuurele) mittetavastavalt) 50 000 ühisturu võid Tšillil rahvale "vennalikku" abina. kasseerides juurde maksuna 30 % omahinnast.

Kanada arvustajad okupeeritud Eesti graafikanäitusest

TORONTO (EPL) – Toronto ülikooli Hart House'i kunstigaleriis toimus praegu 15 eesti graafika näitus okup. kodumaalt. Näituse on korraldanud galerii kunstikomitee.

Toronto ajaleht "Star" kunstikriitiku Sol Lottmani sulest kriitiliselt ülevaate koos kaheveerulise pildiva Helle Viirialust, kes on üks viieteistkümnest Hart House'i kunstikomitee liikmetest ning kes näituse kohta andis seletus "Star'i" kunstikriitikule.

Sol Lottman malms, et kuntilik Eestis on lähendades eriline dilemma, mis on ühine kõigi teiste raudeeride taguste kunstnikega. Nendel on kaheksaühe loomine, nil ütelda kaks kunstiportfooli.

Ühes leiduvad tööd, mis on määratud kodumaalaste kunstinäitustele ja mis on leidnud riikliku heakskiidu, teises aga on tööd, mis nad on loonud enda jaoks ja mis on nende vaba looming. Lottman leiab, et kõnealolev näitus illustreerib elavalt seda isugaust olukorda.

Esimesel vaatlusel näib, et kõik tööd on neutraalsed, seal ei leidu ühtegi soviotide võlumehe toorest karikatuuri. Ainult lähemal vaatlusel võib märgata et-

singutesse peidetud sümboole nagu näiteks Peter Ula töö, kus kaseoksad ja lehed meenutavad sirpe.

Sol Lottman leiab, et jättes poliitilised motiivid kõrvale, on kõik esitatud tööd äärmiselt kompetentsed, kus iga kunstnik omab täieliku kontrolli graafika tehnikale. "Ärge jätke seda näitust külastamata. Harva näete nil head näitust," lõpetab Sol Lottman oma ülevaate.

Teise Toronto ajalehe "Globe and Mail'i" kunstikriitik Kay Kritzwiiser malmb sama näituse kohta, et tänapäeva hedonistidele, kes graafikas kasutavad osalt fotokunsti, kes oma trükiplaate täiendavad esemetega tegelikult elust nagu seda on näiteks vanad saapad, võib eesti näitus tunduda vanamoeliseana.

Kuid sellest hoolimata tuleb tunnustada eesti kunstnike jõudu ja nende teadmisi ja oskusi graafikas.

Külastage EESTI MAJA WALLING. 34-1

V. Sakalov 70-aastane

Eesti tööstur Voldemar Sakalov Stockholmist lähedalt Barkabyss sai 10. augustil 70-aastaseks.

Gustav Reial 85-aastane

Tallinn-Nõmmel sai 30. juulil 85-aastaseks Gustav Reial, kes peanagu kogu iseseisvuse aja jooksul oli Tartumaa koolinõunikuks.

G. Reial oli silmapaistvamaid eesti koolimehi, hea kõne- ja sulemees. Ta on mitmete õpikute kaasautoriks. Teise vene okupatsiooni algul määrati ta Pedagoogilise kirjastuse juhatajaks, kuid pidi a. 1960 sellest kohalt lahku. Pärast seda elatus ta teoste tõlkimisest ja muudest juhutöödest.

Usinad käd ehitavad juba maailmalaagrit 75

Kuigi Metsakodu väljajhtamine on raugemate energiaga kestnud juba 20 aastat, muutus äsja lõppenud "Nurgakivi laagri" ajal noorterliigi ilme mitmes sektoris märgatavalt uuemaks. Laager oli esimeseks otseks jöukatsumiseks maailmalaagrit ettevalmistavate ürituste sarjas, kuid teenis ühtlasi ka Metsakodu tuldist väljajhtamist ajakohaseks noortetöö keskuseks. Töödaste populaarse grupitöö pühimõtetel, jõuti märkimisväärselt paljude projektidega valmis või niikaugele, et lõplik viimistlemine ei võta enam palju aega. Eesti Päevaleht külastas Nurgakivi laagrit ja kohtus sääli mitmesuguste gruppidega.

13 aastat tagasi ehitatud Metsakodu saun kauni Luigjärve kaldal on saanud aastate jooksul valusasti kõrvetada ning saunahjus läbikõrgetud puudest oleks jatkunud kindlasti materjali uueks saunaks.

Pesuruumi eraldamisest lavaruumist on juba mõnda aega diskuteeritud nii majanduslikel kui ka tehnoloogilistel kaalutlustel. Nüüd on aga üllatus suur kui sauna sisse astudes võtab vastu valendav pesuruum ja mahe metsahõng, mida annab ahnult värsket puuvooder. Lavaruumi kiitmed üllatused — uue konstruktsiooni saunahõng soojendab ka pesuvett torude kaudu, ehtsad soome päritoluga kivid kerisel.

Kuigi endine saunaruum on poolitatud, tunduvalt uue saun on kaaks korda suurem. Saunamais- Arnold Pundi Norrköpingist oli juba nädal päevi tagasi koos abilis- Madis Geringuga ja A. Vaksiga algust teinud "saunarevolutsiooniga". Nüüd oli järjekord tööga jõudnud ritetruumi isoleerimiseks ja vooderdamiseks.

Maleva majandusjuht Jouts Mölder, eraelus pangajuhataja Danderydis ja võitluseisõpetaja Leho Pett Norrköpingist liitunud Nurgakivi laagris saunauuendajate me skonnaga, algul kaavi-kaevajatena elektrikaablisse toomiseks, hiljem puuseppadena. Kõikide laagriliste hinnang uuele saunale: prima!

TEE UDISMALAE

Teine töögrupp on lõpetamas mälgite laiendamist, mis viib Udismalae. Jalgrada, mis rajati 1968.a. suuralagris, on nüüd tehtud tunduvalt laiemaks. Arvukad treplastmed ja tugevad käspuud teevad astumise kergemaks.

Koduküla naabrimaest

Richard Joons'i

mälestab

JÜRG HELBE

laste ja lastelastega

Kui esineb surmajuhtum

Konsulteerige suurima usaldusega matusebührood

A. C. Andersson

Begravnings- och Eldhögängelsebyrå

Östra Larmgatan 14, Göteborg
pötki vastu NK P-maja.
Tel. 031/11 53 06 - 11 90 46
Korter 23 41 52 - 18 69 41

Eriala:

Eestikelbelised matusekalitused

Teemlestrid on mõeldud ka vanaaasta inimeste päale, kes Metsakodu külastades tahavad Udismalae või Metsakirikusse minna.

Viimane asub Metsakodu kõige kõrgemas tipus, umbes 320 m üle merepinna. Udismalae piirkonda kavatsetakse maailmalaagris paigutada suurem osa laagripere, kuna sääline maapinna koostis ja kõrgus on eriti sobivad tegitamiseks. Sellele mõeldi juba 6 aastat tagasi kui Udismalae Metsakodule juurde osteti, kuid tolal oli sääli tse mets ja raske oli ettekujutust saada kõrgendiku sobivast laagrilaaks.

Nüüd on sääli 3 toredat laagriväljakut, võrdlemisi lähestikku kuid eraldatud üksteisest majestatlku mähkimetse ja erikõrgusega maapinnaga. Sajad kändud, mis olid veel maa sees Udismalae saunalaagris, on ammu sääli kadunud lõkkeestõks.

Udismalae muretsemine oli üks paljustest optimistlikest ettevõtmistest, millega Eesti Skautidüh- tude Kogu Rootsis tahtis eesti noorte mänguväljakuid Metsakodu suurendada. Küllap juba siis asjaosalised väkiselt lootsid, et vöibolla ühel suvel kohtuvad siin vabad eesti noored terveist maailmast! Udismalae oosteti rahvusliku ühisvarana peamiselt skautidüh- tude, noortesõprade ja noortetööd hindavate eestli organisatsioonide poolt 1000 krooniste oostatõude kaudu.

Kuigi Udismalae on valmis maailmalaagrit vastu võtma, la- sub väike murepilk Metsakodu kohal. Kümmeaastane Udismalae oostatõue mis katavalt maooost on veel ilma omanikuta. Plaanide kohaselt loodeti, et Metsakodu on vöivabata 20. aastapäeval — järgmise aasta suvel!

Töõmeeste grupp, kes on vähe- pääl valmis saanud oma tepe- randusprojektiaga, astub rahulu- stundega alla pikli Udismalae teed. Nad on siia tulnud üna mit- mest kandist: Helno Pahtman, Johannes Mäepea, Bernhard Me- ria ja Helno Tomson Göteborgist, Ilmar Loorand Stockholmist, Mait Kaaman Malmöst, Gustav Ilves Falköpingust.

Skautlik liikumine on alati ar- vestanud noorte huvidega — sel- lest tingitud ka jatkuv populaar- sus noorte hulgas, eesti noortele on paljude huvialade kõrval ol- nud laskesport õheks unustatud huvialaks, millele viimaste aas- tate jooksul on hakatud rohkem tähelepanu pöörama.

Noortele pole teadmata, et eestlastel on alati olnud laskes- ports üheks tublimad rahvusli. Kanada eesti skautid näitasid mõbduunduviseil näituseil Toron- to Eesti majas tervet hulga väär- tuslike ahiundu, millele nad olid võitnud ühekanadalist võist- lusest.

Kotkajärve Maailmalaagris oli laskesporti huvitugi üks suuri- matest umbes 400 noore osavõtja- ga. Need eeskujud on olnud til- vustajateks ka eesti noorteile Rootsis, kes oma huvi laskespor- di vastu on näidanud siin peetud laskesportdilaagrites, mis organi- seeritud Eesti Noortetöö ja la- skurühvide ühisloorralduel.

Metsakoduski on aegajalt las- kesporti harrastatud, viimati suuremas skaalas "Naeratuste laagris".

Kuuldes Metsakodu lõunapilrit pidevat mootorase põinat, sea- me sammud sinna poole. Ja mida me näeme — sinna on tekkinud 50x20 m suurune väljak, Metsako- du uus laskerada. Tööde este- vadaaks on tuntud laskursportlane

Ants Paas, kes koos abilisestega Al- bert Grauen, Mart Kilver ja Ivar valvet on hakkama saanud tööga. Mida raske uskuda.

Senini kasutamata nliise maalap Kuremäe ja n.n. lõunapoolse Põntsaaku vahel on vösat puhastatud, Kuremäe ser- vale on siia kaevatud märklaud- dade jaoks palkidest müür, la- skurpesad on jaheda metsa ser- val, kolme kuse juures. Sellest nimigi tuletatud.

Ants Paas jutustab, et ehitatav laskerada on kolmas Rootsis, mis kuulub eestlastele. Korraga saa- vad vöistelda 15 laskurit. Kuule- me huviga, millistest tingimustel eesti noortel on võimalus laske- sportdiga tugestemiseks. Kavata- sused on lähemas tulevikus organi- seerida Eesti Skautlike Noorte kespsordiklubi.

Kõikide eelduste kohaselt juu- neks tulevaks suveks valmiv "Kolme kuse" laskerada Metsa- kodus laskurklubi baasiks. Maail- malaagris peetakse aga omad maailmamaiselõustlused eesti noorte laskursportlaste vahel.

TÖÖ AUASI

"Nurgakivi laagri" elanikud nõudsid juba enne laagri algust, et hommikune äratus tuleb tund aega varem teha, et kõikide ka- vatsetud töõdega valmis jõuda. Seilal kui meespere oli väljas töõ- del, hoolitsesid perenaised Mil- jande Pärtma, Maali Meria, Astrid Mölder, Ella Mäepea ja Kale Sumbak hehakinutuse eest.

Laagri naispereliit oli program- mis ka saunavahitade valmistami- ne. Hildegarde Pundi, Öilme Vaks, Liisa Pett, Asta Siinvali ja Susana Tomson koos noorte Susanna Pundi, Avo Mälderi ja Maare Tomsoniga olid sageli agaras te- gevususe uue laskeraja piirkon- nas, kus kaasetamata maha võeti.

Laagri juhtkonnal, kuhu kuulu- sid laagrijuhina Ilmar Loorand, töõdejuhatajana Helno Tomson ja sekretäarina Susanna Tomson, oli hea meel konstateerida laagri lõppedes, et kõik nurgakivilaased olid teinud esimese ja oma pari- ma punase maailmalaagriks 1973.

Maailmalaagri pidulikul ettevalmistuste algusel kõneles maleva- juht Virge Hint.

Kohaliku elu

GÖTEBORG

Kokkutulek
Kaberneeme, Kolpse ja Ram- mu kodukoha selts korraldab ühise kodukoha kokkutuleku ja aasta peakoosoleku 25. augustil Göteborgi Eesti Majas, Drott- ninggatan 27 algusega kell 15. Kavas avasõna, peakõne, tervitu- sed ja aasta peakoosolek. Koos- viibimine toimub kohvilauas. On oodata külalisi ka Kanadast. Kõik, ka naaberküladest pärine- vad elanikud, kes end tunnivad kokkuseit Kaberneeme, Kolpse ja Rammu kodukoha ühisel koosviibimisel on teretulnud.

16 laeva

Algus lk. 1

10. Aurulaev "Tiitu" 1.865 tonni, allveelaev ohver 9. juulil 1940.
 11. Aurulaev "Merisaar" 2.136 tonni, Queenstowni lähedal lennurünnaku ohver 15. juulil 1940.
 12. Aurulaev "Leola" 554 tonni, õhurünnaku ohver 17. juulil 1940.
 13. Aurulaev "Jaak" 1.351 tonni, Northampton Royal kai ääres õhurünnaku ohver 4. sept. 1940.
 14. Aurulaev "Lake Hallwill" 3.165 tonni Londoni sadamas õhurünnaku ohver 7. sept. 1940.
 15. Aurulaev "Elna" 3.195 tonni, Londoni sadamas õhurünnaku ohver 7. sept. 1940.
 16. Aurulaev "Nora" 1.136 tonni, hukkus 13. oktoobril 1940.
- Võrdluseks võiks märkida, et sama aja jooksul Soome, kes oli Talvesõjas, kaotas kaks laeva "Indra" ja "Ergo", abistades Inglismaad.

EEL KIRIK

BORAS: Surnualapüha jumal- lat. Upptõndelse kabelis 12/8 kl. 15, õp. Kodres, laulelehd.

EESTI AP. ÖIG. KIRIK

GÖTEBORG: Guldhendil orto- dokskirik, liturgia 10/8 kl. 11, preester Poska.

VABAKIRIKUD

STOCKHOLM: Ansgaril, Kungsholmsgr. 23, jumalat. 12/8 kl. 16, Issanda surma mälest.

STOCKHOLM: Eesti Nellipühi Kirik, Brävallag. 11, 12/8 kl. 11 jumalat., Allan Laur, koor ja noor- red, Kristuse surma mälest. 14/8 kl. 19 palve- ja püülit.

STOCKHOLM: Normalmi Bapt.-Kirik, Norrtullsg. 37, 12/8 kl. 15 jumalat., D. Ling Austraa- liast ja O. Loogna.

ALINGSÄS: 12/8 kl. 11 KFUM- is, Östra Kyrkog. 8 B jumalat., A. Milder, soololaule H. Villsaarelt.

ESKILSTUNA: Elhmi Kapteil, Halenlig. 2, jumalat. 12/8 kl. 10.30 O. Targama.

GÖTEBORG: Blå Bandet, Erik Dahlbergsg. 10, jumalat. 12/8 kl. 11.

GÖTEBORG: Smyrna eesti kog. Parkg. 1, 11/8 kl. 13.30 kog- tund, 12/8 kl. 17 jumalat., A. Heil, soolo- ja koorilaule.

NORRKÖPING: Tabernaakel, Kungsg. 26, jumalat. 12/8 kl. 16.30. J. Adelman jt. Betanias, Bräddg. 5, palvet. 11/8 kl. 13.

Metsakodu

Algus lk. 1

meetrit. Ajaleht annab ühtlasi ülevaate, kuidas eesti noored ja noortesõbrad ostusumma kokku panid pisisummadest — algus- summa 10.000 krooni tundus viiekümneandatel aastatel väga- gi kõrgena. Hilisemal otul oli kergem leida 1000-kroonise osa- tähe lunastajaid.

Ja nüüd on käsil Metsakodu lõplik kujundamine päevakor- rat: vaja on suurt katusealust sõõgipaika, mis oleks katuse- luse käiguga ühenduses laagri- kõõliga — see muutub aktuaal- seks, kuna a. 1975 siia tuleb eesti skautliku nooruse maailmalaag- er ja tuleb tootistada iga il- maga vähemalt 1000-pealist "elanikkonda".

— Muidugi oleme elanud Rootsis juba 30 aastat, kuid meie eesti algupära elab edasi ja tunneme seda vöibolla isegi selgemini kui siia tulles. Mis muidugi ei tähenda, et me ei tunnaks ennast hästi ja kodus siin Rootsis, on Gustav Ilves ütelnud.

Õpilasele valkne

tuba

vaba Stockholmis. Vast. "Pen- sionär" all EPL, Box 687, 101 29 Stockholm 1.

Riikikondsus

Algus lk. 1

nõudes, et valitsus küsimust ka- suks lahendada diplomaatilisi kanalid kaudu, refereerides selle järele riigipäeval Wirmarki ja valitsuserakonna esindajate vahel tekkinud sõnavahetust. Teatavasti ütles sot- siaaldemokraatide esindaja Göransson, et "parem oleks kui riigipäev oleks valine neendes küsimustes". Konstateeritakse, et riigipäev hääletavahekorraga 158:147 otsustas, et küsimuses mitte midagi ei tule ette võtta. Enamus koosnes sot- siaaldemokraatidest ja kom- munistidest, sealhulgas ajaleht kin- ni ja tütleb:

— Härä Göransson vältis tõelst debatti sellega, et ta täiesti teadlikult teeskles ettepaneku tegijate mittetõestmist. Ta püüdis seda väänata selleks, et Rootsi ühepoolselt tunnustaks kehtivuseks N. Lõidu määrused. Kuid, nagu Wirmarki korduvalt meelde tuletas, ei seisne küsimus

selles, vaid ainult läbirääkimiste alustamises N. Lõiduga.

Arbetaren! peatoimetaja

lõpetab:
— Baltlastele Rootsis on see tõsine küsimus. See püüdnud nen- de isiklikku juolgeolekut nende endiste kodumaade külastamiseks. Kui kava kavatseb valitsus "ma ligi holda" end kahekordse kodakondsuse küsimuses? Kas oodatakse ära, nagu minister Lõid- hom seda poole aasta eest tsitliniliselt väljendas, et "probleem kaob ära iseenesest"...

Artiklit illustreerib pilt vene ar- mee relvastatud "auvalvest" Eesti riigikogu istungil, kus hääletamisele tuli maa sun- dliitmine N. Lõidu kõlge.

Jaan J. Poska junioril ja tema abikaasal Kerstinil sündis teise lapsena poeg Jakob.

Televisioni programm

TV Lõrdag

TELEVISION 1

Suomenkieliset ohjelmat:
Finskpråkiga program:
17.30 Finlandia-talo. Maailmankuulun
arkkitehtimme Alvar Aallon uui-
sinta luomusta tarkastellaan tässä
nimenomaan rakennustaitteen näkö-
kulmasta.

Finlandiahuset i Helsingfors. Den
världsberömda finländske arkitek-
ten Alvar Aaltos senaste skapelse
granskas. Textat på svenska.

18.00 Kesäkuva. Työväen musiikki-
tapahtumia — reportaasi Valkeakos-
ken musiikillisesta vilkonvaiheteesta.
Sommarbild. Arbätarnas musikhän-
delser — reportage från ett musika-
listiskt veckoslut i Valkeakoski. Textat
på svenska.

18.30 AktueUtt i veckan. Färg. Textat.
18.50 Helgmsärlingning från Ulrika
kyrka i Östergötland. Färg.

18.55 Meddelanden.

19.00 TV-nytt, väder.

19.05 Paul — fransk serie. Färg.

Tionde avsnittet. I rollerna: Yves

Coudroy och Georges Chamarat.

19.30 Skilsmässa på engelska. Färg.

Komediserie med John Alderton

och Hannah Gordon. 9. Mannen och

hans bil.

20.00 Allt detta och himlen därtill.

Färg. Blågåla örhängen 1935—1945.

Medverk. Gunner Bergkvist, Des-
irée Edlund, Beatrice Järås, Sigge

Fürst, Eric Gustafson, Lars Lönn-
dahl, Bertil Norström, Rolf Larsson.

Koreografi: John-Ivar Deckner. Ma-
nus och presenterator: Bengt Haslum.

SR:s Symfoniorkester, Gävle Underhåll-
ningsorkester. Instrumentalensemble.

Arr. och dir. William Lind.

20.40 Bilder från den gröna ön — ett

stycke naturtyrk från Irland. Färg.

21.00 AktueUtt, väder.

21.30 TV-nytt.

21.35—22.45 Sommarrysen: Den

längsta natten. Färg. Kalla kärar

med David Janssen, James Faren-
tino och Phyllis Thaxter.

Varudeklaration: En ung flicka kid-
nappas och förs till en avlägsen

plats där hon placeras i en box som

grävs ner under marken. Boxen är

försedd med syre, vatten och mat

som beräknas räcka en vecka.

TELEVISION 2

18.30 TV-nytt, väder.

18.35 Böcker i bild. Färg. Världen är

full av vänner! Att ha en vän — att

ha någon att bry sig om — om detta

pratar Ingrid Sjöstrand och Ove

Magnusson.

19.00 Fleksnes fataliteter — norsk si-
tuationskomik med Rolv Wesen-

lund. Del 3. I hissen. Medverk.

Knut M. Hansen, Vilhelm Lund,

Randi Nordby m fl.

19.30 Rapport med väder och sport.

20.00 Joe Lamptons affärer — eng-
elsk serie. Färg. Del 10. Och ni är

lyckligt gift, förstas?

I rollerna: Kenneth Haig, Zena

Walker, Linda Marlowe, Donald

Pickering m fl.

20.50 Den lyckliga familjen. Färg. 7.

Födelsedag.

21.00 Sommar med Carl-Anton om-

bord på en Finlandsbåt. Färg.

21.50 TV-nytt, väder.

21.55—23.30 Min barndom — sovjetisk

film från 1938. Första delen i den så

kallade Gorkij-trilogin som skildrar

Maxim Gorkijs uppväxttid i Nizjni

Novgorod tills han lämnar sina an-
förvanter och ger sig ut i livet.

Regi: Mark Donskoj.

Medverk. V.O. Massalitinova, M.G.

Trojanovskij, E. Alexejeva, A. Ljar-

skij.

TV Söndag

TELEVISION 1

Suomenkieliset ohjelmat:
Finskpråkiga program:
17.30 Finlandia-talo. Maailmankuulun
arkkitehtimme Alvar Aallon uui-
sinta luomusta tarkastellaan tässä
nimenomaan rakennustaitteen näkö-
kulmasta.

Finlandiahuset i Helsingfors. Den
världsberömda finländske arkitek-
ten Alvar Aaltos senaste skapelse
granskas. Textat på svenska.

18.00 Kesäkuva. Työväen musiikki-
tapahtumia — reportaasi Valkeakos-
ken musiikillisesta vilkonvaiheteesta.
Sommarbild. Arbätarnas musikhän-
delser — reportage från ett musika-
listiskt veckoslut i Valkeakoski. Textat
på svenska.

18.30 AktueUtt i veckan. Färg. Textat.
18.50 Helgmsärlingning från Ulrika
kyrka i Östergötland. Färg.

18.55 Meddelanden.

19.00 TV-nytt, väder.

19.05 Paul — fransk serie. Färg.

Tionde avsnittet. I rollerna: Yves

Coudroy och Georges Chamarat.

19.30 Skilsmässa på engelska. Färg.

Komediserie med John Alderton

och Hannah Gordon. 9. Mannen och

hans bil.

20.00 Allt detta och himlen därtill.

Färg. Blågåla örhängen 1935—1945.

Medverk. Gunner Bergkvist, Des-
irée Edlund, Beatrice Järås, Sigge

Fürst, Eric Gustafson, Lars Lönn-
dahl, Bertil Norström, Rolf Larsson.

Koreografi: John-Ivar Deckner. Ma-
nus och presenterator: Bengt Haslum.

SR:s Symfoniorkester, Gävle Underhåll-
ningsorkester. Instrumentalensemble.

Arr. och dir. William Lind.

20.40 Bilder från den gröna ön — ett

stycke naturtyrk från Irland. Färg.

21.00 AktueUtt, väder.

21.30 TV-nytt.

21.35—22.45 Sommarrysen: Den

längsta natten. Färg. Kalla kärar

med David Janssen, James Faren-
tino och Phyllis Thaxter.

Varudeklaration: En ung flicka kid-
nappas och förs till en avlägsen

plats där hon placeras i en box som

grävs ner under marken. Boxen är

försedd med syre, vatten och mat

som beräknas räcka en vecka.

TELEVISION 2

18.30 TV-nytt, väder.

18.35 Böcker i bild. Färg. Världen är

full av vänner! Att ha en vän — att

ha någon att bry sig om — om detta

pratar Ingrid Sjöstrand och Ove

Magnusson.

19.00 Fleksnes fataliteter — norsk si-
tuationskomik med Rolv Wesen-

lund. Del 3. I hissen. Medverk.

Knut M. Hansen, Vilhelm Lund,

Randi Nordby m fl.

19.30 Rapport med väder och sport.

20.00 Joe Lamptons affärer — eng-
elsk serie. Färg. Del 10. Och ni är

lyckligt gift, förstas?

I rollerna: Kenneth Haig, Zena

Walker, Linda Marlowe, Donald

Pickering m fl.

20.50 Den lyckliga familjen. Färg. 7.

Födelsedag.

21.00 Sommar med Carl-Anton om-

bord på en Finlandsbåt. Färg.

21.50 TV-nytt, väder.

21.55—23.30 Min barndom — sovjetisk

film från 1938. Första delen i den så

kallade Gorkij-trilogin som skildrar

Maxim Gorkijs uppväxttid i Nizjni

Novgorod tills han lämnar sina an-
förvanter och ger sig ut i livet.

Regi: Mark Donskoj.

Medverk. V.O. Massalitinova, M.G.

Trojanovskij, E. Alexejeva, A. Ljar-

skij.

TV Måndag

TELEVISION 1

18.55 Meddelanden.

19.00 TV-nytt, väder.

19.05 Follyfoot. Färg. 8. Gruvhäs-

tarna.

19.30 Skuggor ur djupet. Färg. En

kvinnas tankar tillbaka och minns —

skolflickan som blir medveten om

sex, älskarinnan som söker efter sin

gifta älskare, hustrun som frestas till

otrohet. Engelskt TV-spel. Manus:

John Hopkins

I rollerna: Shirley Knight Hopkins,

David Savile, Anthony Bate, Peter

Vaughan m fl.

20.35 Auktion på Harstena. Färg. En

berättelse om en ö och dess männi-

skor med hjälp av en gammal prins

Wilhelm-film.

21.00 AktueUtt, väder.

21.30 TV-nytt.

21.35—22.20 I kväll är det måndag

och vi får möta Frank och Nancy Si-

natra. Färg.

TELEVISION 2

18.30 TV-nytt, väder.

Valkare leker med ljud.

18.50 Flytningen. Färg. Finsk tek-

knad film.

19.00 Mamma vet bäst. Färg. Engelsk

komediserie med Wendy Craig.

19.25 Anslagstavlan. Färg.

19.30 Rapport med väder.

20.00 Nilens hemlighet. Färg. 4. Ett

nytt frågetecken.

21.00 Femlingarna. Färg. Sommar-

1971 ägde en femlingfödsel rum i

Gdansk i Polen. Alla tillgängliga re-

surser sattes in för att klara de fem

barnen.

21.40 Sommarkväll. Färg. Från Jamtli

i Östersund. Programledare: Oscar

III.

22.25 TV-nytt, väder.

23.20 Extra dokument utifrån. Färg.

Watergate-förhören. En sammanfat-

ting av den gångna veckans senats-

förhör i Watergate-affären.

TV Tisdag

TELEVISION 1

18.55 Meddelanden.

19.00 TV-nytt, väder.

19.05 Världens djur och natur. Färg.

Bävern ska räddas! Från att ha varit

nästan försvunnen från den nord-

amerikanska kontinenten, kan man

nu återföra bävern till de vattendrag

där den en gång var så talrik.

19.30 Försummelser. Färg. Om bety-

delsen av fysisk träning före och un-

der skoltiden.

20.00 Min natt. Färg. Kortfilm av

Gunnar Hallerström. En ung mor stö-

per upp under natten för att ge sin

baby mat. Hon funderar över sin

tillvaro som gift och över de för-

väntningar hon en gång hade.

20.30 Av en händelse. Färg. Frågelek-

kring händelser i vår tid med jour-

nalister som tävlande. Final mellan

lagen från Östgöta-Correspondenten

i Linköping och Örnköldsviks Alle-

handa. Programledare: Henry Chris-

tensson. Domare: Sten Wahlström.

21.00 AktueUtt, väder.

21.30 TV-nytt.

21.35 Natthombare. Färg. 6. Godsaker

från en främling.

I huvudrollerna: Robert Urquhart

och Jack Wadding.

22.25—23.00 Randy Newman i studion.

Färg. Den amerikanske populärkom-

positören framför några av sina suc-

ceer.

TELEVISION 2

18.30 TV-nytt, väder.

18.35 Trudelutt. Färg. Lasse Petters-

son, Inger Svensson och Gunnar

Valkare leker med ljud.

18.50 Nyfiken i en strunt. Färg. Finsk

teknad film.

19.00 Domstol: Fallet Simmons — för-

sta dagen. En äldre man övertröf-

as rånades en kväll i en gränd. Två

negerunglingar står anklagade för

överfall.

19.30 Rapport med väder.

20.00 Putes tips. Färg.

20.05 Min ande på villevägar. Ameri-

kanska långfilm från 1941. Regi: Alex-

ander Hall.

Medverk: Robert Montgomery, Eve-

lyn Keyes, Claude Rains m fl.

21.35 Sommarkväll. Färg. Från Jamtli

i Östersund. Programledare: Oscar

III.

22.25—23.30 TV-nytt, väder.

TV Onsdag

TELEVISION 1

18.55 Meddelanden.

19.00 TV-nytt, väder.

19.05